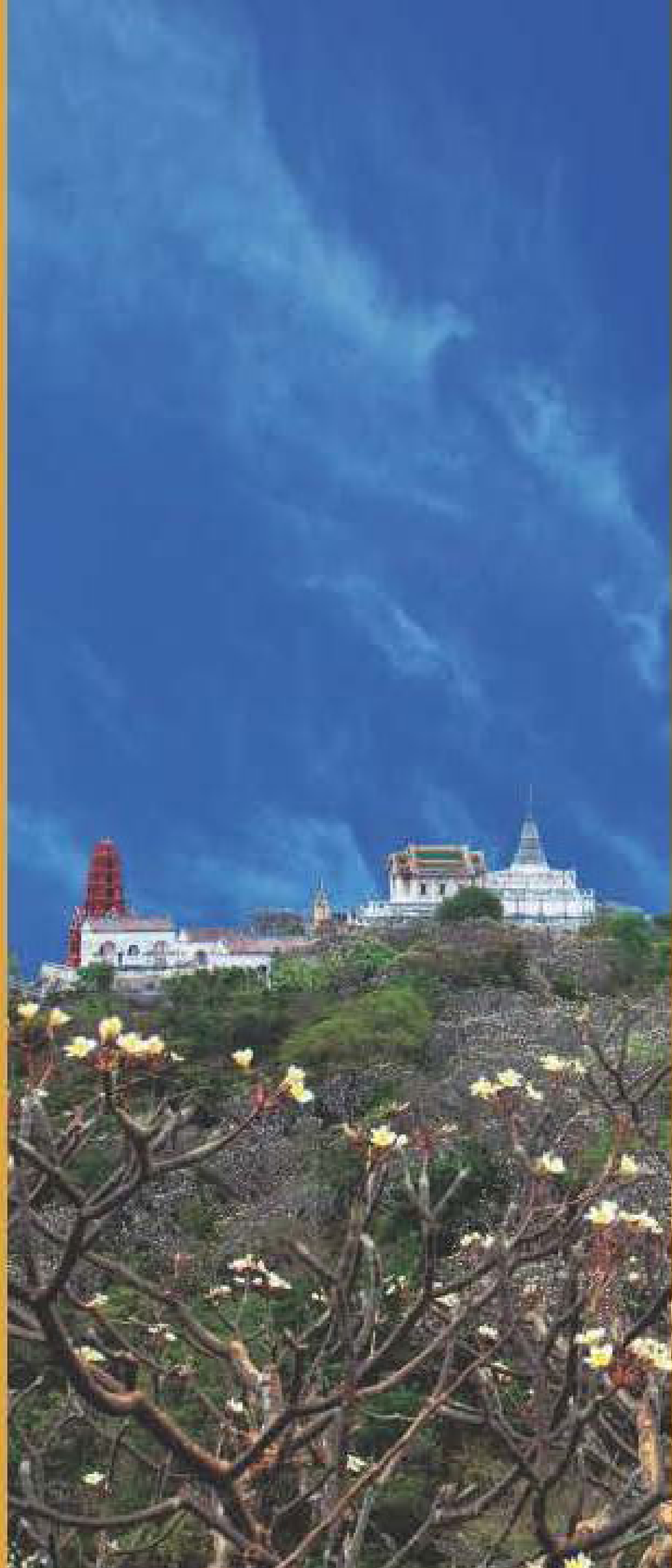

ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย
ชุดภาคกลางและ
ภาคตะวันออก

เพชรบุรี
Phetchaburi

ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย | ชุดภาคกลางและภาคตะวันออก
เพชรบุรี

ท รั พ ย า ก ร
การท่องเที่ยวไทย
ชุดภาคกลางและ
ภาคตะวันออก

เ พ ช ร บุ รี

ดวงตราประจำจังหวัดเพชรบุรี :

เขาวัง หมายถึง เขาที่ตั้งของพระนครคีรี ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงสร้างและพระเจดีย์พระธาตุจอมเพชร ซึ่งเป็นเจดีย์คู่บ้านคู่เมืองเพชรบุรี

ผืนนา หมายถึง เมืองเกษตรกรรมและความอุดมสมบูรณ์

ต้นตาลโตนด หมายถึง ต้นไม้สัญลักษณ์ของจังหวัด

พันธุ์ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัด :

ต้นหว้า

ชื่อสามัญ : Java plum

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sysygium cumini*

คำขวัญประจำจังหวัด :

เขาวังคู่บ้าน ขนมหวาน เมืองพระ เลิศล้ำศิลปะ แดนธรรมะ ทะเลงาม

คำนำ

เมื่อพุทธศักราช ๒๕๕๔ อันเป็นโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเห็นว่าน่าจะจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสอันสำคัญยิ่งนี้

อนึ่งในโอกาส ๕๐ ปี แห่งการสถาปนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมื่อ พ.ศ.๒๕๕๓ นับเป็นช่วงอันดีที่จะมีการรวบรวมสรรพความรู้ที่เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลต่อการพัฒนาศักยภาพการตลาดท่องเที่ยวไทย การจัดทำหนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเกิดขึ้นจากสองแนวคิดนี้

ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยนั้นแบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น หาดทราย ชายทะเล เกาะแก่ง ป่า เขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน ทะเลสาบ รวมถึงสิ่งที่ถือกำเนิดขึ้นร่วมกาลสมัยกับประวัติศาสตร์ธรรมชาติ เช่น ซากดึกดำบรรพ์ เป็นต้น ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา รวมถึงพิพิธภัณฑสถาน ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เช่น งานเทศกาล ประเพณี ศิลปะการแสดง ศิลปหัตถกรรม หอศิลป์ วิถีชีวิต ตลอดจนกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สำรวจรวบรวมข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยมาโดยตลอด นับแต่ก่อตั้งองค์กรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ และได้ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชนด้วยวิธีการและสื่อต่าง ๆ ทุกประเภท เช่น นิตยสาร จุลสาร ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว หนังสือ หนังสือภาพ แผ่นพับ สารคดี ภาพยนตร์ ตลอดจนการศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยว และจัดให้มีการรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในนามของรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ซึ่งมีขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ ฯลฯ แต่การนำเสนอข้อมูลโดยรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยเรียงลำดับอักษรจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้า เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโอกาสนี้ องค์ความรู้ดังกล่าวจะเป็นฐานข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว นักศึกษา และบุคลากรด้านการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้นำไปใช้พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืนต่อไปได้ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีเป้าหมายให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างงานและกระจายรายได้ไปยังทุกภูมิภาค

ในช่วงรอยต่อของการเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการท้องถิ่นดังเช่นทุกวันนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับสิทธิและหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวมากขึ้นกว่าในอดีต การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีความตระหนักดีว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายประเภทนั้นยังมิได้มีระบบบริหารจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากขาดฐานข้อมูลที่ถูกต้องรองรับ พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้กำหนดภาระหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการให้ความรู้แก่บุคลากรในหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ด้วย หนังสือทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยจึงเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการให้ความรู้นั้น

การจัดทำทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย แบ่งเป็น ๔ ชุด เริ่มต้นที่ภาคอีสานใน พ.ศ. ๒๕๕๑ และจัดทำภาคกลาง-ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ในเวลาถัดมา แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือชุดนี้รวบรวมจากข้อเสนอแนะของท้องถิ่นและฐานข้อมูลส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์สาขาต่าง ๆ ผู้แทนหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน ร่วมเป็นที่ปรึกษา อำนวยการ ดำเนินงาน ทั้งได้มีการประชุมตรวจสอบเนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อความถูกต้อง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้จากหนังสือชุดทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจอันมีผลสืบเนื่องให้เกิดความสำนึกหวงแหนรักษามรดกที่ธรรมชาติและบรรพชนได้สร้างไว้เพื่อให้คนไทยสามารถเป็นเจ้าบ้านผู้มีความรู้ มีศักดิ์ศรี และมีอัธยาศัยไมตรีต่อผู้มาเยือน มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี ทำให้ประเทศไทยสามารถเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแห่งหนึ่งของโลกได้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

วิธีใช้

คำหลัก เรียงตามตัวอักษร ก – ฮ แยกประเภทตามลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว

สัญลักษณ์ แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

สัญลักษณ์ แสดงทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ได้แก่

- ธรรมชาติ
- ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา
- ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

น้ำตกทอทิพย์

ความนำ แสดงภาพรวมหรือจุดเด่นของคำหลัก

ความหลัก ย่อหน้าที่ ๒ แสดงองค์ความรู้ของทรัพยากรการท่องเที่ยวนั้น ๆ เช่น ความเป็นมา ภูมิปัญญา

ความรอง – ล้อมกรอบ แสดงเกร็ดความรู้ หรือขั้นตอนกระบวนการ

ดูที่ อ่านเพิ่มเติมเพื่อโยงความรู้ความคิด

พิกัดภูมิศาสตร์ แสดงค่าตำแหน่งของสถานที่ประกอบด้วยละติจูด และลองจิจูด

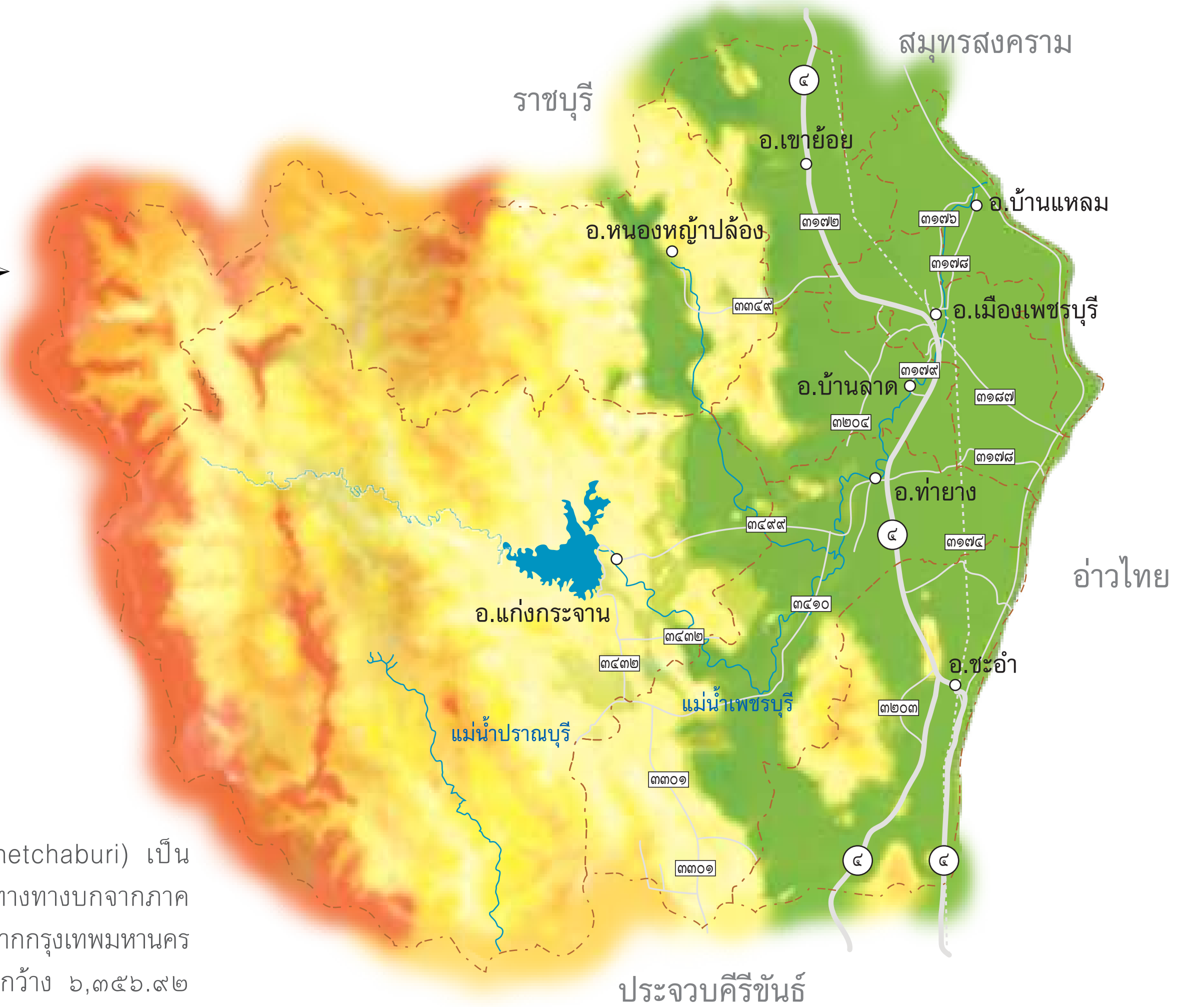
หมวดอักษร และ ***เลขหน้า***

ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย ชุดภาคกลางและภาคตะวันออก ประกอบด้วย ***บทนำ*** ได้แก่ ภูมินิเวศ / ยุคดึกดำบรรพ์ ปูมบ้านปูมเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ / ศิลปวัฒนธรรม ***คำหลัก*** เรียงลำดับตามอักษร ก–ฮ แยกประเภทตามลักษณะแหล่งท่องเที่ยว ***ดัชนี*** อยู่ต่อท้าย ช่วยในการสืบค้น ***บรรณานุกรม*** อยู่ท้ายเล่ม สำหรับผู้ประสงค์ค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบการเขียน เช่น

- หลีกเลี่ยงคำหรือความที่จะก่อความขัดแย้ง
- คำเฉพาะหรือภาษาท้องถิ่น คงไว้โดยวงเล็บภาษากลาง เช่น ฮูบแต้ม (จิตรกรรมฝาผนัง) หอแจก (ศาลาการเปรียญ)
- ยุค ในความหมายที่ใหญ่และกว้าง ยังไม่มีตัวอักษรใช้สื่อสาร/ สมัย ใช้กำหนดค่า เมื่อมีการประดิษฐ์อักษรใช้สื่อสาร กำหนดใช้คำว่า *ยุค* ในความหมายที่ใหญ่และกว้างกว่า *สมัย*
- พันธุ์ไม้ / พรรณไม้ ใช้ตามบริบท เช่น *พันธุ์ไม้* ใช้ในกรณีเกี่ยวกับการสืบต่อพันธุ์ (สายพันธุ์) *พรรณ* หมายถึงชนิด (เน้นรูปร่างภายนอก)
- ภาพเขียนสี ใช้ในกรณีที่เป็น *ภาพเขียนสี* โดยแท้จริง นอกนั้นใช้ว่า *ศิลปะถ้ำ*
- แม่น้ำ / ลำน้ำ ในหนังสือชุดนี้ กำหนดใช้คำว่า *แม่น้ำ* ในกรณีเอ่ยถึงเส้นทางน้ำตลอดสาย เช่น แม่น้ำโขง และใช้ *ลำน้ำ* ในกรณีเป็นส่วนหนึ่งของแม่น้ำ หรือเป็นคำเรียกอย่างท้องถิ่นอีสาน เช่น ลำน้ำมูน ลำน้ำชี
- สร้างบ้านแปงเมือง ในหนังสือชุดนี้ กำหนดใช้ *แปงเมือง* ตามการออกเสียงอย่างท้องถิ่นภาคเหนือและภาคอีสาน ซึ่งต่างจากราชบัณฑิตยสถานที่ใช้ว่า *แปลงเมือง*

สารบัญ

ภูมินิเวศ

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดเพชรบุรี (Phetchaburi) เป็นจังหวัดเชื่อมต่อการเดินทางทางบกจากภาคกลางลงสู่ภาคใต้ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๑๒๐ กิโลเมตร มีพื้นที่กว้าง ๖,๓๕๖.๙๒ ตารางกิโลเมตร(๓,๘๙๐,๗๑๒ ไร่) มีพรมแดนฝั่งตะวันตกเป็นผืนป่าใหญ่จากทิวเขาตะนาวศรีเชื่อมต่อกับสหภาพพม่า (Republic of the Union of Myanmar) ฝั่งตะวันออกจรดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย รวมระยะกว้างที่สุดของจังหวัด ๑๐๓ กิโลเมตร และส่วนยาวจากเหนือลงสู่ใต้ ๘๐ กิโลเมตร โดย *ทิศเหนือ* จรดจังหวัดราชบุรี และสมุทรสงคราม ที่อำเภอเขาย้อย *ทิศใต้* จรดจังหวัดประจวบ-คีรีขันธ์ที่อำเภอท่ายางเขตแดนของจังหวัดมีความยาวทั้งสิ้น ๔๖๘ กิโลเมตร แบ่งเป็นเขตแดนชายฝั่งทะเล ๘๒ กิโลเมตร และตามแนวสันเขาแบ่งเขตประเทศยาว ๑๒๐ กิโลเมตร

จังหวัดเพชรบุรีแบ่งการปกครองออกเป็น ๘ อำเภอคือ อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ อำเภอบ้านแหลม อำเภอแก่งกระจาน และอำเภอหนองหญ้าปล้อง

ภูมิประเทศ

ภูมิศาสตร์จังหวัดเพชรบุรีจัดอยู่ในภาคตะวันตกของประเทศไทย ลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลายของเพชรบุรีประกอบด้วย ๔ เขต คือ เขตภูเขาและที่สูงฝั่งตะวันตก เขตทิวเขาและที่สูงทางตะวันออก เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ และเขตที่ราบชายฝั่งทะเลทางตะวันออก

เขตภูเขาและที่สูงฝั่งตะวันตก ทิวเขาตะนาวศรีที่ทอดยาวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ผ่านด้านตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่ประกอบด้วยหินแกรนิต หินดินดาน หินทราย มียอดเขาสูงที่สุดที่ความสูง ๑,๕๑๓ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง ในขณะเดียวกันแนวเขตทิวเขานี้ยังเป็นเขตแดนติดต่อกับสหภาพพม่าจากภูเขาเป็นพื้นที่ลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันออกพื้นที่ในเขตนี้เป็นป่าไม้ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ มีประชากรอาศัยอยู่บ้าง ส่วนใหญ่จะเป็นชาวกะเหรี่ยง และชาวกะหร่างที่อพยพข้ามพรมแดนมาจากสหภาพพม่า

เขตทิวเขาและที่สูงทางตะวันออก แนวเขาในเขตนี้เป็นแนวเขาเตี้ยๆ เชื่อมต่อมาจากจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดราชบุรี ปรากฏเป็นภูเขาสูงในอำเภอเขาย้อย บ้านลาด-ท่ายาง และชะอำ เป็นภูเขาหินแกรนิต และหินปูนมีความสูง ๔๐๐-๕๐๐ เมตร หลายแห่งก่อเกิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เช่น เขาวัง เขาบันไดอิฐ เขาหลวง เป็นต้น

เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ เป็นเขตสำคัญต่อการดำรงชีวิตของชาวเพชรบุรีที่อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นตลอดริมแม่น้ำและบริเวณพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำบางกลอยเป็นแม่น้ำสายสำคัญ ลำห้วยสาขาสำคัญหลายสายไหลมาบรรจบที่บริเวณต้นน้ำ เช่น ห้วยตะเกลโพ ห้วยประแดเนาะ ห้วยผาใหญ่ เป็นต้น แม่น้ำทั้งสองสายนี้มีต้นน้ำมาจากทิวเขาสูง ไหลทอดยาวจากทางทิศตะวันตกซึ่งเป็นเขตแดนติดต่อกับสหภาพพม่า ผ่านหมู่บ้านกะเหรี่ยงในเขตป่าใกล้พรมแดน ไหลลงสู่พื้นที่ราบลุ่มผ่านตัวเมืองเพชรบุรี และออกสู่อ่าวไทยทางชายฝั่งตะวันออก ด้านทิวเขาสูงบริเวณเขตติดต่ออำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี บริเวณเหนือเขื่อนแก่งกระจาน มีลำห้วยแม่ประโดน เป็นลำน้ำใหญ่ไหลผ่าน

ลงสู่พื้นที่ราบลุ่ม แบ่งแยกเป็นสาขาสำคัญ ได้แก่ ห้วยมะเร็ว ห้วยเสือกัดช้าง และห้วยสมุนแว้ง เป็นต้น บริเวณเขื่อนแก่งกระจานยังเป็นแหล่งเก็บน้ำและแหล่งเพาะพันธุ์ปลาที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัด แม่น้ำและลำน้ำสาขาต่าง ๆ ไหลผ่านพื้นที่เกษตรกรรมในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำตอนกลางที่มีภูมิประเทศแบบที่ราบสูง เริ่มตั้งแต่ใต้เขื่อน แก่งกระจานลงมามีห้วยผากจากแม่น้ำเพชรบุรี ความยาว ๓๐ กิโลเมตร และห้วยแม่ประจันต์ จากทิวเขาในเขตจังหวัดราชบุรี ความยาว ๖๐ กิโลเมตร เป็นลำน้ำสายสำคัญหล่อเลี้ยงเศรษฐกิจของการเกษตรในจังหวัด นับจากใต้เขื่อนเพชรบุรีเป็นเขตลุ่มน้ำตอนล่าง ความยาวของลำน้ำจากใต้เขื่อนเพชรบุรี ถึงตัวจังหวัดเพชรบุรี ๓๘ กิโลเมตร ไหลผ่านสวนผลไม้และพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ

เขตที่ราบชายฝั่งทะเลทางตะวันออก แหล่งเศรษฐกิจสำคัญทางประมงและการท่องเที่ยวของจังหวัด มีระยะทางยาว ๘๒ กิโลเมตร แบ่งเป็นที่ราบชายฝั่งตอนบนและที่ราบชายฝั่งตอนล่าง สภาพภูมิประเทศของชายฝั่งตอนบนมีความลาดเอียงน้อยมาก ชายฝั่งทะเลเป็นหาดโคลน ทับถมด้วยตะกอนจากแม่น้ำเพชรบุรี แม่กลอง และท่าจีน มีการทับถมของเปลือกหอยจำนวนมาก จึงเป็นแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งเลี้ยงหอยแครงแหล่งใหญ่อีกแห่งหนึ่ง ที่ราบชายฝั่งทะเลตอนใต้เป็นเขตอำเภอชะอำ ติดต่อกับอำเภอหัวหิน ลักษณะชายฝั่งเป็นหาดทรายสวยงาม และเป็นสถานที่พักผ่อนตากอากาศที่มีชื่อเสียง เช่น หาดชะอำ หาดเจ้าสำราญ เป็นต้น

ป่าไม้ บริเวณที่ราบสูงและทิวเขาสูงชันทางตะวันตกของจังหวัดเป็นพื้นที่ที่อุดม-สมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรป่าไม้ มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๓,๘๓๔.๙๗ ตารางกิโลเมตร (๒,๓๙๖,๘๕๓.๕๐ ไร่) ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔๙ ของพื้นที่รวมทั้งจังหวัด โดยพื้นที่บางส่วนเป็นเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ประมาณ ๒,๗๑๙.๙๕ ตารางกิโลเมตร (๑,๖๙๙,๙๖๘ ไร่) เขตวนอุทยานเขานาง-พันธุรัต ๒.๕ ตารางกิโลเมตร (๑,๕๖๒ ไร่) และเขตวนอุทยานชะอำ ๐.๖๗ ตารางกิโลเมตร (๔๑๖ ไร่) มีต้นไม้สำคัญ ได้แก่ ไม้มะค่า ไม้ตะเคียนทอง ไม้ประดู่ ไม้เสลา และไม้อินทนิล เป็นต้น

แหล่งน้ำ แหล่งน้ำสายสำคัญของจังหวัดเพชรบุรีมีต้นกำเนิดจากทิวเขาสูงด้านตะวันตกที่เป็นพรมแดนไทย-พม่า คือ แม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำบางกลอย แบ่งออกเป็นลำน้ำสาขาต่าง ๆ ไหลลงสู่พื้นที่ราบลุ่มจนถึงปากอ่าวชายฝั่งด้านตะวันออก

แม่น้ำเพชรบุรี เปรียบเสมือนเส้นโลหิตสำคัญของจังหวัดเพชรบุรี มีความยาว ๒๓๐ กิโลเมตร บริเวณต้นน้ำของแม่น้ำเพชรบุรีมีลำธารสายสำคัญมาบรรจบกัน เช่น ห้วยตะเกลโพ ห้วยประแดเนาะ ห้วยบางยายมู เป็นต้น จากต้นกำเนิดทางตะวันตกไหลผ่านกึ่งกลางจังหวัดลงมาทางตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนจะแบ่งเป็น ๒ สาย ไหลไปทางตะวันออก และอีกสายไหลวกขึ้นทางเหนือ เมื่อถึงบริเวณที่ราบลุ่มตอนกลาง แม่น้ำเพชรบุรีที่ใต้เขื่อนแก่งกระจานจะไหลไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้และมาบรรจบกับห้วยผากมีความยาว ๓๐ กิโลเมตรและไหลต่อไปบรรจบกับ *ห้วยแม่ประจันต์* ที่เหนือเขื่อนเพชรบุรี (ห้วยแม่ประจันต์มีความยาว ๖๐ กิโลเมตร กำเนิดจากทิวเขาสูงในเขตจังหวัดราชบุรี) ผ่านพื้นที่เกษตรกรรมถึงใต้เขื่อนเพชรบุรี จนถึงวัดปากคลอง แม่น้ำเพชรบุรีจะแบ่งออกเป็น ๒ สาย สายหนึ่งไหลไปทางตะวันออกเฉียงเหนือผ่านอำเภอบ้านแหลมซึ่งเป็นศูนย์กลางการประมงจังหวัด และอีกสายหนึ่งไหลย้อนไปทางทิศเหนือผ่านวัดเขาตะเครา ออกปากอ่าวบางตะบูนใกล้เขตจังหวัดสมุทรสงคราม

แม่น้ำบางกลอย มีความยาวทั้งสิ้น ๔๕ กิโลเมตร มีต้นน้ำมาจากทิวเขาสูงชันใกล้พรมแดนพม่า ไหลมาทางตะวันออก แม่น้ำบางกลอยมีห้วยน้ำสาขาสำคัญ ได้แก่ ห้วยผาใหญ่ ห้วยสามแพร่ง เป็นต้น

ภูมิอากาศ

จังหวัดเพชรบุรีตั้งอยู่ในเขตชายฝั่งอ่าวไทย *ฤดูร้อน* เริ่มกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในช่วงนี้เพชรบุรีได้รับอิทธิพลของลมตะวันออกเฉียงใต้และลมใต้ น้ำทะเลขุ่นและมีลมแรง ไม่เหมาะแก่การท่องเที่ยวริมชายหาด *ฤดูฝน* เริ่มกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำให้มีฝนตกชุก และใน *ฤดูหนาว* เริ่มกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้มีอากาศหนาวเย็นในช่วงเวลาดังกล่าว

ประเภทของป่าที่พบในจังหวัดเพชรบุรี

ยุคดึกดำบรรพ์

พื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ ๖๕ เป็นหินแข็งจำพวกหินชั้นและหินแปร เพียงร้อยละ ๑๐ เป็นหินอัคนี ร้อยละ ๒๕ เป็นหินตะกอนร่วนที่ลำดับอายุได้ดังนี้

ยุคเพอร์เมียน (๓๕๐-๒๗๐ ล้านปี) เกิดกลุ่มหินแก่งกระจาน กลุ่มหินลาด เขาสามยอดเขตอำเภอเขาย้อย อำเภอชะอำ

ยุคเทอร์เชียรี (๖๕-๑๐ ล้านปี) กลุ่มหินทราย หินทรายแป้งกระจายตัวแถบเหนือเขตอำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง

ยุคควอเทอร์นารี (๑.๘ ล้านปี-ปัจจุบัน) เกิดตะกอนที่ลาดเชิงเขา ที่ราบลุ่ม ตะกอนดินทรายและดินเหนียว แถบแหลมผักเบี้ย หาดเจ้าสำราญ

ปูมบ้านปูมเมือง

เพชรบุรีเป็นเมืองหนึ่งในดินแดนสุวรรณภูมิที่เคยรุ่งเรืองมาแต่สมัยโบราณ มีสิ่งก่อสร้าง วัดวาอารามที่เก่าแก่ และเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของไทยในกลุ่มหัวเมืองฝ่ายตะวันตก สมัยก่อนประวัติศาสตร์พบหลักฐานแถบภูเขาทางตะวันตกในเขตอำเภอท่ายาง จวบจนสังคมพัฒนาขึ้นจากการรับวัฒนธรรมแบบทวารวดี พบร่องรอยของชุมชนเก่าในหลายพื้นที่ เช่น กลุ่มผลิตรูปเคารพหนองปรง ในเขตอำเภอเขาย้อย กลุ่มบ้านหนองพระ เนินโพธิ์ใหญ่ เนินดินแดง วัดป่าแป้นในเขตอำเภอบ้านลาด กลุ่มเขากระจิว ในเขตอำเภอท่ายาง กลุ่มทุ่งเศรษฐี ในเขตอำเภอชะอำ แต่ในลุ่มแม่น้ำเพชรบุรีไม่พบหลักฐานของเมืองที่มีคูน้ำคันดินล้อมรอบแบบเมืองทวารวดีที่พบทั่วไปในลุ่มแม่น้ำสำคัญอื่นๆ ในแถบภาคกลางของไทย พบเพียงหลักฐานโบราณวัตถุศิลปะทวารวดี คือธรรมจักรหินในบริเวณชุมชนเก่าทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเพชรบุรี

ข้อสังเกตอีกประการคือ เอกสารที่บันทึกถึงชื่อเมืองเพชรบุรีโดยชนชาติต่างๆ สมัยนั้นมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน ในสมัยสุโขทัย ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ตอนที่กล่าวถึงเมืองในอาณาเขตของสุโขทัยที่อยู่ทางใต้กล่าวว่า

"...เบื้องหัวนอน รอดคนที พระบาง แพรก สุพรรณภูมิ ราชบุรี เพชรบุรี ศรีธรรมราช ฝั่งทะเลสมุทรเป็นที่แล้ว..." และในศิลาจารึกวัดเขากบ ที่กล่าวถึงการแสวงหาพระธาตุจนถึงเมืองอินเดียและลังกาตอนหนึ่งกล่าวถึงเส้นทางขากลับที่ได้เดินทางมาขึ้นบกที่ตะนาวศรี แล้วตัดข้ามมาเพชรบุรี และในสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ เรียกว่า *พิฟรี* หรือพริบพรี โดยชาวต่างชาติทั้งโปรตุเกส และฝรั่งเศส และกลับมาใช้ชื่อว่า *เพชรบุรี* อีกครั้งในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔

สมัยประวัติศาสตร์

สมัยทวารวดี
พุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖

ตุยลอปาตี โถโลโปตี (โถ-โล-โป-ตี) เป็นชื่ออาณาจักรทวารวดีบนดินแดนสุวรรณภูมิที่กล่าวไว้ในจดหมายเหตุ การเดินทางของพระภิกษุชาวจีน รวมถึงเมืองเพชรบุรีและภาคกลางของประเทศไทยในปัจจุบัน พบโบราณวัตถุศิลปะสมัยทวารวดี เช่น ธรรมจักรหิน บริเวณชุมชนเก่าทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเพชรบุรี แสดงว่าเมืองเพชรบุรีนี้เคยเป็นชุมชนเก่าแก่มาก่อน

สมัยลวปุระ
พุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๘

ลุ่มแม่น้ำเพชรบุรีในสมัยลวปุระ (ขอมโบราณ) มีหลักฐานไม่มากนัก แต่ก็มีสิ่งที่ยืนยันว่าเคยเป็นชุมชนที่รุ่งเรืองและมีการพัฒนามาโดยตลอด โบราณสถานวัดกำแพงแลงสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ ๑๘-๑๙ เป็นโบราณสถานเพียงแห่งเดียวที่เป็นหลักฐาน ประกอบด้วยปรางค์ศิลาแลง ๕ องค์ มีศิลปะสถาปัตยกรรมที่ได้รับอิทธิพลศิลปะขอมโบราณ

สมัยสุโขทัย
พุทธศตวรรษที่ ๑๘-๒๐

เมืองเพชรบุรีในสมัยสุโขทัยยังเป็นเมืองเล็กๆ ที่ขึ้นตรงต่ออาณาจักรสุโขทัย และมีชื่อเมืองเพชรบุรีปรากฏหลักฐานแน่ชัดในศิลาจารึกสุโขทัย หลักที่ ๑ และศิลาจารึกวัดเขากบที่กล่าวถึงพระราชอาณาเขตว่า "...เบื้องหัวนอน รอดคนที พระบาง แพรก สุพรรณภูมิ ราชบุรี เพชรบุรี ศรีธรรมราช ฝั่งทะเลสมุทรเป็นที่แล้ว..."

สมัยอยุธยา
พุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔

สมัยอยุธยา เมืองเพชรบุรีมีสถานะเป็นหัวเมืองฝ่ายตะวันตก นับว่าเป็นเมืองสำคัญเมืองหนึ่งทั้งทางด้านยุทธศาสตร์ และ

เศรษฐกิจ โดยเป็นเส้นทางการค้า เส้นทางคมนาคม รวมทั้งเส้นทางเดินทัพ และเป็นเมืองท่าสำคัญอีกเมืองหนึ่งที่มีเรือสินค้าแวะจอดพักก่อนเข้าเมืองหลวง หรือไปยังหัวเมืองปักษ์ใต้ หรือหัวเมืองมอญ เมืองมะริด และเมาะลำเลิง เป็นต้น เมืองเพชรบุรีมีชัยภูมิที่ดี จึงเป็นเมืองหน้าด่านที่บัญชาการรบกับทัพจากพม่าและยังเป็นฐานที่มั่นในการคุมหัวเมืองปักษ์ใต้อีกด้วย ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมืองเพชรบุรีเป็นเมืองท่าสำคัญอีกแห่งหนึ่งใช้ในการติดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

สมัยธนบุรีและสมัยรัตนโกสินทร์
พ.ศ. ๒๓๑๐-ปัจจุบัน

สงครามระหว่างไทยกับพม่ายังคงมีต่อเนื่องจากสมัยอยุธยามาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เพชรบุรียังคงมีบทบาทสำคัญในฐานะเมืองหน้าด่านมาโดยตลอด และเป็นฐานทัพสำคัญทั้งทางบกและทางเรือ ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช มีกรุงธนบุรีเป็นราชธานี ครั้งนั้นพระยาเพชรบุรีรวบรวมกำลังพลเข้าร่วมกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมืองเพชรบุรีเป็นที่ตั้งค่ายสำคัญอีกค่ายหนึ่งที่มีพม่ายกทัพเข้ามาตีอยู่เสมอ และยังคงเป็นเมืองหน้าด่านและหัวเมืองสำคัญในการคุมหัวเมืองปักษ์ใต้ตลอดจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อการศึกสงครามได้สิ้นสุดลง บ้านเมืองกลับสู่ภาวะสงบและมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดฯ ประทับที่เมืองเพชรบุรี ทรงมีพระราชดำริให้สร้างพระนครคีรีขึ้น ในรัชสมัยต่อมาเมืองเพชรบุรีได้เป็นทั้งสถานที่พักตากอากาศของพระบรมวงศานุวงศ์ ขุนนางผู้ใหญ่ และรับรองแขกเมืองอีกด้วย

พ.ศ. ๒๔๓๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงมีพระราโชบายให้รวมหัวเมืองเข้าเป็นมณฑล เพื่อให้ขึ้นกับส่วนกลาง เพชรบุรีถูกรวมอยู่ในมณฑลหนึ่งคือ มณฑลราชบุรี

พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้ประกาศยกเลิกเขตการปกครองแบบมณฑล และจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นจังหวัด อำเภอ

กลุ่มชาติพันธุ์ และชุมชน

ประเทศไทยตั้งอยู่ใจกลางของแผ่นดินใหญ่เอเชียอาคเนย์หรือสุวรรณภูมิ มีความร่ำรวยหลากหลาย ทั้งด้านภาษาชาติพันธุ์และวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง ผลจากการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชนดั้งเดิมต่างๆ และกลุ่มชนที่มีการอพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาอยู่ในดินแดนที่อุดมสมบูรณ์และสงบสุขกว่า โดยได้มีการอพยพโยกย้ายของกลุ่มคนเข้ามาหลายระลอก ตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์มาจนถึงปัจจุบัน ราชอาณาจักรไทยมีคนที่มีภาษาพูดเฉพาะกลุ่มถึงกว่า ๗๐ กลุ่ม กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเพชรบุรี เป็นชุมชนใหญ่กลุ่มหนึ่งอยู่ในอำเภอเขาย้อย มีภาษาพูดในตระกูลไท-กะได

กลุ่มไททรงดำ หรือไทดำ หรือลาวโซ่ง ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภอเขาย้อย ไททรงดำมีชื่อเรียกจากลักษณะการแต่งกายชุดประจำกลุ่มที่สวมใส่ ส่วนใหญ่เป็นผ้าย้อมดำ มีถิ่นเดิมอยู่ที่เมืองเดียนเบียนฟู ในประเทศเวียดนาม และอพยพเข้ามาตั้งบ้านเรือนตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ในรัชกาลที่ ๓ เมื่อคราวตีเมืองเวียงจันทน์ จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานที่เมืองเพชรบุรี อาชีพหลักคือ ทำนา ทำไร่ หาของป่าและจับสัตว์ป่า ฝีมือการจักสานเป็นอีกอาชีพที่แพร่หลายของชาวไททรงดำในเขตอำเภอเขาย้อย โดยเฉพาะการจักสานหลัว หรือเข่ง ภาษาของชาวไททรงดำ มีลักษณะคล้ายกับภาษาไทยอื่นๆ ทั่วไป แต่มีลักษณะเฉพาะในการออกเสียงและศัพท์เฉพาะบางคำ มีภาษาเขียนของตน ปัจจุบันมีผู้อ่านได้น้อยลง ทรงผมเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจโดยเฉพาะทรงผมของผู้หญิงมีถึง ๘ แบบ แต่ละแบบจะบ่งบอกถึงสถานภาพของสตรีผู้นั้น

กะเหรี่ยง หรือปกากะญอ เป็นชาวเขาที่มีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มชาวเขาในประเทศไทย จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เชื่อกันว่ากลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงเป็นชนกลุ่มที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ประเทศไทยมานานหลายร้อยปี ชาวกะเหรี่ยงพูดภาษาตระกูลจีน-ทิเบต ภาษากะเหรี่ยงที่ใช้มากในประเทศไทยคือ ภาษากะเหรี่ยงโปว และภาษากะเหรี่ยงสะกอ ด้วยเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด อาศัยอยู่ในภาคกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดราชบุรีและจังหวัด*เพชรบุรี* โดยชาวบ้านเรียกชาวกะเหรี่ยงโปวว่า *กะเหรี่ยง* และเรียกชาวกะเหรี่ยงสะกอว่า *กะหร่าง*

หญิงไทดำ หรือลาวโซ่ง

เด็กชายไทดำ หรือลาวโซ่ง

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี

ศิลปวัฒนธรรม

เมืองเพชรบุรีนับว่ามีความโดดเด่นที่หลากหลายทั้งด้านประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยว ขนมหวาน และอีกสิ่งหนึ่งคือ ศิลปะหลายแขนง ไม่ว่าจะเป็นงานปูนปั้น งานช่างทอง สกุลช่างเพชรบุรี ซึ่งมีการถ่ายทอดกันมาหลายชั่วอายุคน

สถาปัตยกรรม ที่มีในจังหวัดเพชรบุรีคือ พระราชวังทั้ง ๓ แห่ง อันได้แก่ พระนครคีรีหรือเขาวัง พระรามราชนิเวศน์หรือพระราชวังบ้านปืน และพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน นับเป็นสิ่งก่อสร้างที่มีความโดดเด่น ซึ่งพระมหากษัตริย์ ๓ พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นทั้งพระราชนิเวศน์สำหรับแปรพระราชฐานมาประทับพักผ่อนและต้อนรับพระราชอาคันตุกะในอดีต ได้ออกแบบสวยงามเหมาะสมตามบรรยากาศรายล้อมพระราชวังและยังเป็นเอกลักษณ์ด้วยศิลปะแบบผสมผสานระหว่างไทย จีน และตะวันตก

งานปูนปั้นเป็นศิลปะของช่างฝีมือเมืองเพชรที่สืบทอดมาแต่โบราณนับแต่ครั้งก่อนกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี วัตถุดิบที่ใช้ทำจากเปลือกหอยเผาไฟโขลกผสมกับน้ำอ้อยหรือ น้ำมันตั้งอิ๊ว เมื่อแห้งแล้วจะแข็งตัวทนแดดทนฝนได้ดี ส่วนใหญ่ใช้ประดับตกแต่งอาคารสิ่งก่อสร้าง โดยเฉพาะลายจำหลักลวดลายปูนปั้น รูปคน เทวดา เทพเจ้า สัตว์ ส่วนใหญ่เกี่ยวกับเรื่องราวทางพระพุทธศาสนา พบเห็นได้ตามหน้าบันพระอุโบสถ และอุโบสถ วัดวาอารามต่างๆ เช่น วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดพระทรง วัดยาง วัดเกาะ ซึ่งล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดกลุ่มช่างฝีมือที่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม

หัตถกรรม หนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของจังหวัดเพชรบุรีคือ *เครื่องทอง* ซึ่งเป็นการสืบทอดวิชาชีพจากครอบครัว ที่มีจุดเริ่มจากที่มีเหล่าช่างสิบหมู่จากเมืองหลวงได้เข้ามายังเมืองเพชร เพื่อสร้างและตกแต่งพระราชวัง ได้ถ่ายทอดวิชาให้กับช่างพื้นบ้านที่มีฝีมือด้านศิลปะ โดยเฉพาะช่างทองได้รับการถ่ายทอดมาจากช่างหลวงได้เรียนรู้งานและพัฒนาฝีมือจนมีชื่อเสียง มาจนถึงปัจจุบันครูช่างที่เหลืออยู่มีเพียงไม่กี่คน และขาดผู้สืบทอดที่สนใจด้านนี้จริงจัง

จิตรกรเอกชาวเมืองเพชรที่มีชื่อเสียงในรัชกาลที่ ๓ และรัชกาลที่ ๔ ในการเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังแบบตะวันตกนาม *ขรัวอินโข่ง* เป็นช่างเขียนไทยคนแรกที่สร้างสรรค์ผลงานภาพเขียนให้มีชีวิตชีวาด้วยการสร้างมิติและแสงเงาให้กับภาพ ซึ่งเป็นความรู้การเขียนภาพแบบฝรั่ง ต่างจากภาพเขียนไทยในยุคนั้น ทั้งที่ขรัวอินโข่งศึกษาการเขียนภาพแบบไทยประเพณีและพัฒนาฝีมือจนมีชื่อเสียง

นอกจากเอกลักษณ์ของเมืองเพชรบุรีที่ศึกษาโดยผ่านประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และโบราณสถาน ยังมีผลไม้และของหวานเมืองเพชรที่นิยมและแพร่หลาย แต่เดิมขนมไทยมีเพียงแป้ง น้ำตาล กะทิเป็นส่วนผสมสำคัญ ของหวานในปัจจุบันได้รับอิทธิพลมาจากตำรับของชาวโปรตุเกสที่เข้ามาในเมืองไทย มีไข่เป็นส่วนผสมสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ฝีมือในการทำขนมของคนเมืองเพชรลือนามเพราะทำจากวัตถุดิบพื้นบ้านที่มีคุณภาพคือ น้ำตาลโตนดเป็นส่วนประกอบสำคัญ นอกจากนี้ ยังมี *ข้าวแช่* ที่เป็นสูตรอาหารที่หากินได้ยากในปัจจุบัน สำหรับผลไม้ประจำจังหวัดที่รู้จักกันดีคือ *ชมพู่เพชร* หรือชมพู่เมืองเพชรเป็นผลไม้สร้างชื่อเสียงและเป็นรายได้หลักของชาวสวน ชมพู่เพชรจะมีลักษณะป่องออกมาเล็กน้อย สีเขียว เมื่อแก่จัดจะมีเส้นสีแดงเป็นแนวยาว เดิมทีชมพู่เพชรเป็นพันธุ์ที่ได้มาจากกรุงเทพมหานคร ไม่ใช่พันธุ์ต้นกำเนิดของเพชรบุรี ปัจจุบันสวนชมพู่มักอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเพชร อำเภอเมืองเพชรบุรี และที่อำเภอท่ายาง ชมพู่เพชรมีรสชาติหวานอร่อย กรอบ และผลใหญ่ มีผลดกในเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์

พระนครคีรี

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระปุก-เขาเตาหม้อ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระปุก-เขาเตาหม้อ ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เดิมเป็นเขตป่าสงวนป่ายางน้ำกลัดเหนือ และป่ายางน้ำกลัดใต้ พบว่ามีลิงเสนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นลิงพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอนุรักษ์ เพราะใกล้สูญพันธุ์ กรมป่าไม้จึงได้ประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีพื้นที่กว้าง ๗.๗๖ ตารางกิโลเมตร (๔,๘๕๐ ไร่)

พื้นที่โดยทั่วไปเป็นเขาหินปูนและมีหินโผล่ ความสูงระหว่าง ๑๐๐-๓๐๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง สังคมพืชเป็นป่าดิบแล้ง ป่าหินปูนเละป่าเต็งรัง พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ พะยอม กระโดน มะขามป้อม ไทร จันผา ไผ่นานาชนิด มะกอก พะยอม เป็นต้น

ลิงเสน หรือลิงหมี

ชื่อสามัญ : Stump-tailed macaque, Bear macaque

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Macaca arctoides,* (I. Gesffroy,1831)

เป็นลิงที่มีขนาดใหญ่กว่าลิงทุกชนิดในเมืองไทย มีลักษณะลำตัวยาว หลังสั้น ขนยาวสีน้ำตาล หน้ากลม มีถุงเก็บอาหารใต้คาง ลูกลิงมีขนสีขาว เมื่ออายุมากเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มขึ้นตามอายุ ใบหน้าสีชมพู เพศผู้มีเขี้ยวยาว เป็นลิงที่มีหางสั้นจนเกือบไม่มีหาง ก้นมีสีแดง อาศัยเป็นฝูง มีจ่าฝูง เป็นลิงที่หากินบนพื้นดินมากกว่าบนต้นไม้ โดยกินผลไม้ พืชผัก และแมลงขนาดเล็กเป็นอาหาร

ลิงเสนพบในป่าเขตร้อน สามารถพบได้ในด้านตะวันออกเฉียงใต้ของจีน ตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มาเลเซีย พม่า เวียดนาม และไทย จากเดิมที่เคยพบในทุกภาค ปัจจุบันจำนวนลดลงมาก มีสถานะทางกฎหมายเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

กรมป่าไม้ได้ปลูกสวนป่าเสริม เพื่อให้ป่ามีความชุ่มชื้น ได้แก่ สะเดา กระถินยักษ์ กระถินเทพา สัตว์ป่านอกจากลิงเสน ยังพบลิงลม เม่นใหญ่ ค้างคาวกินแมลง และยังมีการสำรวจพบนกมีกว่า ๖๐ ชนิด ได้แก่ เหยี่ยวขาว นกบั้งรอกใหญ่ นกจาบคาเล็ก เป็นต้น

ดูที่ ถ้ำเขาเตาหม้อ

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 47.462 E99˚ 44.228

เขาปะการัง (ลานหนุมาน)

ดูที่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 46.090 E99˚ 27.366

เขาปะการัง ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี อยู่ห่างจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ๔ (บ้านกร่าง) อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานไปทางใต้ ๓ กิโลเมตร

เขาปะการังมีลักษณะเป็นภูเขาหินปูนสีเทาอมน้ำเงินที่เกิดจากการกัดเซาะของน้ำฝนจนพื้นผิวตะปุ่มตะป่ำรูปร่างแปลกตาคล้ายปะการัง ตั้งโดดเด่นอยู่ท่ามกลางผืนป่าใหญ่ บริเวณภูเขามีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก จนมีชื่อเรียกอีกชื่อว่า *ลานหนุมาน*

ด้านบนจะมีลานหินสามารถชมทิวทัศน์ความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่า ส่วนภายในจะมีถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยสวยงามอยู่หลายจุด

หินปูน (Limestone)

เป็นหินตะกอนเคมีที่ประกอบด้วยผนึกแร่คัลไซต์ (Calcite) เป็นส่วนใหญ่ บางแห่งอาจมีซากสิ่งมีชีวิตโบราณ หรือซากฟอสซิลส์ (Fossils) ปนอยู่ด้วย

ภูเขาหินปูนมักเป็นยอดเขาสูง มีหน้าผาสูงชัน มียอดเขาแหลมหลายๆ ยอดซ้อนกัน เนื่องจากการกัดเซาะได้ง่ายจากน้ำที่มีกรดคาร์บอนิกละลายอยู่ เมื่อหินปูนทำปฏิกิริยากับน้ำ ทั้งน้ำฝนและน้ำใต้ดินทำให้เกิดเป็นโพรง เป็นถ้ำมีหินงอกหินย้อยรูปลักษณ์ที่แปลกตา รวมถึงบริเวณที่เกิดตะปุ่มตะป่ำของภูเขาหินปูนด้วย

เขาพะเนินทุ่ง

เขาพะเนินทุ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ตั้งอยู่บนสันเขาสูงจากระดับทะเลปานกลาง ๑,๐๐๐ เมตร มียอดเขาสูงสุด ๑,๒๐๗ เมตร จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในการชมทะเลหมอกและสัมผัสกับความหลากหลายทางธรรมชาติ ทั้งพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า มีลักษณะเป็นทุ่งหญ้าและป่าดิบ อากาศหนาวเย็นตลอดปี จึงเหมาะแก่การพักแรม

สิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่

จุดชมวิวเขาพะเนินทุ่ง บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กจ.๑๙ (เขาพะเนินทุ่ง) มีความสูงจากระดับทะเลปานกลาง ๙๗๔ เมตร มีทิวทัศน์ที่สวยงาม และอากาศเย็นสบาย โดยเฉพาะในช่วงเช้าสามารถชมทะเลหมอกได้บริเวณจุดชมทิวทัศน์ กม. ที่ ๓๐ และ กม.ที่ ๓๖

ยอดเขาพะเนินทุ่ง เป็นเขาที่สูง ๑,๒๐๗ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง นับเป็นจุดชมทะเลหมอกที่สวยงาม การขึ้นยอดเขาต้องเดินเท้าเข้าไป และจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่นำทาง

ช่วงฤดูฝน อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานจะปิดเส้นทางขึ้นบริเวณบ้านกร่างและเขาพะเนินทุ่ง ระหว่างวันที่ ๑ สิงหาคมถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคมของทุกปี เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้การเดินทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งในฤดูท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานได้กำหนดเวลาขึ้น-ลงสำหรับรถยนต์ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จึงควรสอบถามข้อมูลก่อนการเดินทาง

ดูที่ งานเทศกาลส่งตะวัน นอนนับดาว เฝ้าชมหมอก ออกดูนก/ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 41.520 E99˚ 21.948

เขื่อนแก่งกระจาน

เขื่อนแก่งกระจาน ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เป็นเขื่อนดินที่กั้นแม่น้ำเพชรบุรี ระหว่างเขาเจ้ากับเขาไม้รวก สันเขื่อนมีความยาว ๗๖๐ เมตร กว้าง ๘ เมตร สูง ๕๘ เมตร โดยสันเขื่อนอยู่สูงจากระดับทะเลปานกลาง ๑๐๖ เมตร ฐานกว้างที่สุด ๒๕๐ เมตร

นอกจากนี้ ยังมีเขื่อนดินปิดเขาต่ำทางขวางเขื่อนอีก ๒ แห่ง โดยแห่งแรกสูง ๓๖ เมตร สันเขื่อนยาว ๓๐๕ เมตร แห่งที่ ๒ สูง ๒๔ เมตร สันเขื่อนยาว ๒๕๕ เมตร เพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำได้มากขึ้น ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ แล้วเสร็จในปี ๒๕๐๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยประโยชน์ในด้านการชลประทานบริเวณที่ราบจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งยังให้ประโยชน์ด้านการประมง พลังงานในการผลิตกระแสไฟฟ้า การคมนาคมทางน้ำ และการพักผ่อนหย่อนใจ

การสร้างเขื่อนแก่งกระจานก่อให้เกิดอ่างเก็บน้ำเขื่อนแก่งกระจาน มีเนื้อที่ ๔๖.๕ ตารางกิโลเมตร (๒๙,๐๖๒.๕๐ ไร่) ตลอดจนเกาะน้อยใหญ่กว่า ๓๐-๔๐ เกาะที่ในอดีตคือ ยอดเขาและเนินเขาที่โผล่พ้นน้ำขึ้นมา ก่อเกิดทิวทัศน์อันงดงาม จึงเหมาะต่อกิจกรรมนั่งเรือชมทะเลสาบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเช้าเพื่อชมพระอาทิตย์ขึ้นและยามเย็นเพื่อชมพระอาทิตย์ตกลับเหลี่ยมภูเขาสูงของทิวเขาตะนาวศรีอันยิ่งใหญ่เป็นฉากหลังแสนงดงาม

รอบอ่างเก็บน้ำแห่งนี้ยังมีสถานที่และกิจกรรมที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวได้ไปเยือนอีกหลายแหล่ง ทั้งกิจกรรมล่องแก่งใต้เขื่อนตามลำน้ำเพชรบุรี กางเต็นท์ค้างแรมริมทะเลสาบในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ตกปลา ตลอดจนมีร้านอาหารให้เลือกลิ้มชิมรสชาติอาหาร โดยเฉพาะบรรดารายการปลาจากทะเลสาบแก่งกระจาน และที่พักให้ได้เลือกพักผ่อนหลายระดับ

เขื่อนแบ่งออกได้เป็น ๕ ประเภทใหญ่ด้วยกัน

๑. *เขื่อนหิน* เขื่อนชนิดนี้ไม่จำเป็นต้องมีดินฐานรากที่แข็งแรงมาก วัสดุที่ใช้เป็นหินถมที่หาได้จากบริเวณใกล้เคียงเป็นส่วนใหญ่ มีผนังกันน้ำซึมอยู่ตรงกลางแกนเขื่อน หรือด้านหน้าหัวเขื่อนอาจใช้ดินเหนียว คอนกรีตหรือวัสดุกันซึมอื่นๆ เช่น ยางแอสฟัลต์ เขื่อนประเภทนี้ในประเทศไทย ได้แก่ เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนวชิราลงกรณ และเขื่อนบางลาง เป็นต้น

๒. *เขื่อนดิน* มีคุณสมบัติและลักษณะในการออกแบบคล้ายคลึงกับเขื่อนหิน แต่วัสดุที่ใช้ถมตัวเขื่อนมีดินเป็นส่วนใหญ่ เขื่อนประเภทนี้ในประเทศไทย ได้แก่ เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแก่งกระจาน และเขื่อนแม่งัด เป็นต้น

๓. *เขื่อนคอนกรีตแบบกราวิตี้* ก่อสร้างในบริเวณที่มีหินฐานรากแข็งแรงมาก ตัวเขื่อนเป็นคอนกรีตหนาและน้ำหนักมากพอที่จะต้านทานแรงดันของน้ำ หรือแรงดันอื่นๆ ได้ โดยอาศัยน้ำหนักของตัวเขื่อนรูปทรงสามเหลี่ยมเป็นแนวตรงตลอดความยาวของตัวเขื่อน

๔. *เขื่อนคอนกรีตแบบโค้ง* มีคุณสมบัติที่จะต้านแรงดันของน้ำและแรงภายนอกอื่นๆ โดยความโค้งของตัวเขื่อน เขื่อนแบบนี้เหมาะที่จะสร้างในบริเวณหุบเขาที่มีลักษณะเป็นรูปตัวยู (U) และมีหินฐานรากที่แข็งแรง เมื่อเปรียบเทียบเขื่อนแบบนี้กับเขื่อนแบบกราวิตี้ เขื่อนแบบนี้มีรูปร่างแบบบางกว่า ราคาค่าใช้จ่ายในการสร้างก็น้อยกว่า แต่การออกแบบและการก่อสร้างจะยุ่งยาก ตลอดจนต้องปรับปรุงฐานรากให้มีความแข็งแรงขึ้นด้วย

โดยเขื่อนประเภทที่ ๓ และ ๔ นั้น ไม่มีในประเทศไทย แต่จะมีเขื่อนภูมิพลที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างแบบกราวิตี้และแบบโค้ง ซึ่งให้ทั้งความแข็งแรงและประหยัด

๕. *เขื่อนกลวงหรือเขื่อนครีบ* มีโครงสร้างสำหรับรับแรงภายนอก เช่น แรงดันของน้ำที่กระทำต่อผนังกั้นน้ำที่เป็นแผ่นเรียบหรือครีบ (Buttress) ที่รับผนังกั้นน้ำและถ่ายแรงไปยังฐานราก เขื่อนประเภทนี้มักจะเป็นเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก ใช้วัสดุก่อสร้างน้อย จึงประหยัดค่าก่อสร้างมาก แต่ความปลอดภัยน้อยกว่าเขื่อนกราวิตี้ เนื่องจากมีความแข็งแรงน้อยกว่า

ดูที่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน/ แม่น้ำเพชรบุรี และกิจกรรมล่องแก่ง

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 55.081 E99˚ 37.784

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อม แหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงวางแผนพัฒนาและเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามพระราชดำริ พระองค์เสด็จพระราชดำเนินร่วมทรงงานกับหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งมีทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร และประชาชนไทยทั่วประเทศ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๒๕-๒๕๕๑ มีจำนวน ๔,๔๐๔ โครงการ/ กิจกรรม สามารถจัดแบ่งออกเป็นประเภทของโครงการได้ ๘ ประเภท คือ การพัฒนาแหล่งน้ำ การเกษตร สิ่งแวด-ล้อม ส่งเสริมอาชีพ สาธารณสุข คมนาคม สวัสดิการสังคม โครงการสำคัญ และอื่นๆ

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เรื่องการบำบัดขยะน้ำเสียจากชุมชนและการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริด้วยเทคโนโลยีง่ายๆ ไม่สลับซับซ้อน ทุกคนสามารถทำได้ มีค่าใช้จ่ายต่ำ โดยให้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ตามกระแสพระราชดำริเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๓

การวิจัยทดลองศึกษาความเป็นไปได้เริ่มดำเนินงานในปี ๒๕๓๕ ได้ทำการทดลองประสิทธิภาพและสร้างแบบจำลองระบบบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะสำเร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยใช้กระบวนการทางธรรมชาติ ประกอบด้วยระบบบ่อบำบัดน้ำเสียที่อาศัยกลไกให้สาหร่ายสังเคราะห์แสงเพื่อให้ออกซิเจนแก่จุลินทรีย์ในการย่อยสลายของเสีย ระบบพืชและหญ้ากรองน้ำเสีย ระบบพื้นที่ชุ่มน้ำเทียม และระบบแปลงพืชป่าชายเลน

ส่วนการกำจัดขยะมูลฝอยมีการพัฒนาเทคโนโลยีการหมักขยะ โดยปรับรูปแบบมาหมักขยะในภาชนะ สิ่งก่อสร้างที่มิดชิด สามารถป้องกันน้ำชะขยะ แก้ไขปัญหากลิ่นเหม็น และช่วยให้การหมักเกิดต่อเนื่อง ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในครัวเรือนและชุมชนต่างๆ อีกทั้งสามารถนำขยะที่ผ่านกรรมวิธีดังกล่าวมาทำเป็นปุ๋ย ใช้ในเรือกสวนไร่นาได้อีกด้วย

แหลมผักเบี้ยในวันนี้จึงเป็นศูนย์ต้นแบบการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพท่ามกลางทิวทัศน์ชายทะเลที่งดงาม เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ดูที่ แหลมผักเบี้ย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 02.835 E100° 05.114

งานเทศกาลกินหอย ดูนก ตกหมึก

งานเทศกาลกินหอย ดูนก ตกหมึก จัดขึ้น ณ บริเวณชายหาดชะอำ ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคมของทุกปี ระยะเวลา ๕-๗ วัน

งานเทศกาลกินหอย ดูนก ตกหมึก จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชายหาดชะอำ ประกอบด้วยกิจกรรมดูนกประจำถิ่นและนกอพยพที่ทุ่งตะกาดพลีและวนอุทยานเขานางพันธุรัต ตกเย็นนักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้ออาหารทะเลสด และการออกร้านจำหน่ายอาหารทะเลจากโรงแรมชื่อดังที่บริเวณจุดชมวิวชายหาดชะอำ การแสดงการละเล่นพื้นบ้าน ดนตรี และวัฒนธรรมที่สนุกสนานตลอดงาน

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมตกหมึกชายฝั่งในเวลากลางคืน เนื่องจากเป็นช่วงที่หมึกอยู่ใกล้บริเวณชายฝั่งมากที่สุด

นกอพยพคือ นกที่อพยพย้ายถิ่น ซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำ ระหว่างพื้นที่ซึ่งนกใช้เป็นแหล่งสร้างรัง วางไข่ในฤดูผสมพันธุ์ กับแหล่งหากินในช่วงนอกฤดูผสมพันธุ์ โดยมีสาเหตุสำคัญเพื่อหาพื้นที่ที่มีแหล่งอาหารสมบูรณ์ และเหมาะสมในการสร้างรังวางไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน

ดูที่ หาดชะอำ/ วนอุทยานเขานางพันธุรัต

งานเทศกาลแข่งขันว่าวไทยและว่าวนานาชาติ

งานเทศกาลแข่งขันว่าวไทยและว่าวนานาชาติ จัดขึ้น ณ ค่ายพระราม ๖ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูการละเล่น ศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศที่เป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติสู่ระดับนานาชาติ ภายในงานจะได้พบกับว่าวนานาชาติหลากหลายสีสัน รูปร่างที่แปลกตาบนท้องฟ้า และกิจกรรมต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงการเล่นว่าวเป็นทีมจากประเทศต่างๆ วิธีการเล่นว่าวหลายรูปแบบ การแข่งขันว่าวจุฬาและว่าวปักเป้า อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะแบบวัฒนธรรมไทย การประกวดประดิษฐ์ว่าวสร้างสรรค์ เป็นต้น พร้อมทั้งยังได้เที่ยวชมพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

ดูที่ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

ว่าว (Kite)

เป็นของเล่นชนิดหนึ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อให้ลอยอยู่ในอากาศได้ด้วยแรงลม และมีสายป่านหรือเชือก ไว้คอยบังคับให้ลอยอยู่ในทิศทางที่ต้องการ จุดเริ่มต้นสันนิษฐานกันว่าเริ่มจากประเทศจีนโดยใช้ไม้ไผ่และผ้าไหมเป็นอุปกรณ์ ต่อมาได้ประดิษฐ์ว่าวในหลายรูปแบบตามวัฒนธรรมของหลายประเทศ โดยใช้เล่นเพื่อความบันเทิงและเพื่อประโยชน์อย่างอื่น

งานเทศกาลส่งตะวัน นอนนับดาว (เฝ้าชมหมอก ออกดูนก)

งานเทศกาลส่งตะวัน นอนนับดาว เฝ้าชมหมอก ออกดูนก จัดขึ้น ณ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่ง-กระจาน จังหวัดเพชรบุรี จัดขึ้นต่อเนื่องมาจากเทศกาลส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ตลอดเดือนมกราคม

ภายในงานมีกิจกรรมชมพระอาทิตย์ตกดิน ฝึกดูดาว ฝึกสังเกตสัตว์ป่าและร่องรอยของสัตว์ระหว่างเดินทาง ชมทะเลหมอก ดูนก สัมผัสอากาศบริสุทธิ์ กิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อให้อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางเพื่อให้เห็นคุณค่าของธรรมชาติที่สวยงาม และสร้างสำนึกการอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่ามากขึ้น

ดูที่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

งานเทศกาลแสดงดนตรีอะคูสติค

การแสดงดนตรีอะคูสติค เทศกาลดนตรีชายหาด จัดขึ้น ณ ชายหาดเจ้าสำราญ ตำบลหาดเจ้าสำราญ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในเดือนกันยายนหรือเดือนตุลาคมเป็นประจำทุกปี มีการออกร้านจำหน่ายอาหารทะเลตลอดงาน

งานเทศกาลดนตรีอะคูสติคเริ่มจัดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสบรรยากาศริมทะเล ฟังเพลงสบายจากนักร้องนักดนตรีชื่อดัง

การแสดงดนตรีอะคูสติค (Acoustic Music) คือ การแสดงดนตรีที่นักดนตรีใช้เครื่องดนตรีแต่ละชิ้นที่ไม่ใช้ไฟฟ้าเลย ดังนั้นเสียงของดนตรีที่ผู้ฟังได้ยินจึงเป็นเสียงของเครื่องดนตรีแท้ที่ไร้ซึ่งการปรับแต่ง

ขณะเดียวกันผู้เล่นหรือนักดนตรีจึงต้องมีทักษะสูง บางครั้งถึงกับกล่าวกันว่า การแสดงสดรูปแบบนี้สามารถชี้วัดความสามารถที่แท้ของนักดนตรีได้เลยทีเดียว ในสมัยหนึ่งการแสดงดนตรีสดแบบนี้เคยได้รับความนิยมอย่างมาก ในชื่อที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า *อันปลั๊ก (Unplugged)*

ดูที่ หาดเจ้าสำราญ

งานประเพณีข้าวห่อกะเหรี่ยง

งานประเพณีข้าวห่อกะเหรี่ยงจัดขึ้นในเขตตำบลสองพี่น้อง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ในช่วงขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ หรือเดือนสิงหาคมของทุกปี ที่สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

งานประเพณีข้าวห่อกะเหรี่ยง หรือประเพณีข้าวห่อเรียกขวัญของชาวกะเหรี่ยง หรือภาษากะเหรี่ยงเรียกว่า *อั๋งมีถ่อง* เป็นการประกอบพิธีกรรมสำหรับให้ลูกหลานได้กลับมาอยู่พร้อมกันในครอบครัว สาเหตุที่จัดขึ้นในเดือนเก้า หรือเดือนหล่าค่อก (แปลว่า เดือนตะกวด เป็นช่วงที่ตะกวดจะจำศีล) มาจากหลายเหตุผลด้วยกัน

นอกจากนี้ สภาพอากาศมีฝนตกชุกจึงมักเจ็บไข้ได้ป่วยจากไข้มาลาเรีย ที่ชาวกะเหรี่ยงเชื่อว่าเกิดจากการที่มีผู้กระทำผิดต่อกฎระเบียบ ข้อห้ามของบรรพบุรุษ หรือถูกผีป่า ผีน้ำ เจ้าที่เจ้าทาง เจ้าท่าเจ้าทุ่ง และวิญญาณที่เร่ร่อนมารบกวน อีกทั้งเดือนเก้าเป็นช่วงเวลาที่ชาวไร่จะได้หยุดพักจากงานในไร่ จึงได้ทำพิธีกรรมผูกแขนเรียกขวัญเพื่อให้ลูกหลานอยู่สุขสบายปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีความสุขความเจริญ มีอายุมั่นขวัญยืน มีความรักสามัคคีอีกด้วย

อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี นับว่าเป็นพื้นที่ที่มีชาวกะเหรี่ยงอาศัยอยู่มาก ชนเผ่านี้ยังยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมและรักษาสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันนี้

งานประเพณีข้าวห่อกะเหรี่ยงจะใช้เวลาเพื่อเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ในแบบดั้งเดิมอย่างน้อยประมาณ ๓ วัน สิ่งสำคัญคือ การเรียกขวัญกำลังใจ การผูกข้อมือเรียกขวัญและอวยพรลูกหลานให้ครอบครัวร่มเย็นเป็นสุข ทั้งยังเป็นการรวมญาติพี่น้องที่ต่างแยกย้ายกันไปทำงานที่อื่นให้กลับมาพบปะกันทุกๆ ปี

งานประเพณีแข่งขันเรือยาวประเพณี (ลุ่มแม่น้ำเพชรบุรี)

การแข่งขันเรือยาวประเพณีลุ่มแม่น้ำเพชรบุรี จัดขึ้น ณ บริเวณแม่น้ำเพชรบุรี หลังจวนผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เป็นการแสดงถึงวิถีชีวิตของชาวเมืองเพชรบุรีที่ผูกพันต่อแม่น้ำเพชรบุรี จึงจัดกิจกรรมแข่งเรือเพื่อความสนุกสนาน แสดงความเข้มแข็งของแต่ละหมู่บ้าน และเป็นการสร้างความสามัคคีของคนลุ่มแม่น้ำเพชรบุรี จึงกลายเป็นประเพณีสืบทอดกันมายาวนาน

การแข่งขันเรือยาวจัดขึ้นประมาณเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี บริเวณแม่น้ำเพชรบุรี ภายในงานจะพบกับการแข่งเรือยาวประเภทเล็ก ประเภทกลาง และประเภทใหญ่

ดูที่ แม่น้ำเพชรบุรี และกิจกรรมล่องแก่งแม่น้ำเพชรบุรี

ประเภทของเรือยาว สามารถจำแนกโดยอาศัยจำนวนฝีพายเป็นตัวกำหนดประเภทของการแข่งขันได้เป็น ๔ ประเภทคือ

๑. เรือยาวใหญ่ ใช้ฝีพายตั้งแต่ ๔๑-๕๕ คน
๒. เรือยาวกลาง ใช้ฝีพายตั้งแต่ ๓๑-๔๐ คน
๓. เรือยาวเล็ก ใช้ฝีพายไม่เกิน ๓๐ คน
๔. เรือยาวจิ๋ว ใช้ฝีพายไม่เกิน ๑๒ คน และยังจำแนกย่อยได้อีก ๓ ประเภท คือ
   - เรือจิ๋วใหญ่ ฝีพาย ๑๒ คน
   - เรือจิ๋วกลาง ฝีพาย ๑๐ คน
   - เรือจิ๋วเล็ก ฝีพาย ๗-๘ คน

งานประเพณีแข่งขันวัวเทียมเกวียนและการแข่งขันวัวลาน

การแข่งขันวัวเทียมเกวียน และการแข่งขันวัวลานจัดขึ้นในเขตตำบลท่าเสน

กฎกติกาการแข่งขันวัวเทียมเกวียน จังหวัดเพชรบุรี

๑. เกวียน ๑ เล่มต่อวัวเทียม ๒ ตัว
๒. ผู้เข้าแข่งขันจะต้องใช้เกวียนที่กรรมการจัดให้
๓. ผู้ควบคุมวัวในเวลาแข่งขัน เกวียนละ ๑ คน ใช้ปฏักปลายแหลมไม่เกิน ๔ มม. บังคับวัว
๔. การตัดสินแพ้ชนะ ใครวิ่งถึงเส้นชัย (เฉียบ) ก่อนถือว่าชนะ
๕. กรรมการจะใช้ระฆังเป็นสัญญาณปล่อยวัว
๖. ระยะทางแข่งขันมีความยาว ๑๒๐ เมตร
๗. การแข่งขันเป็นเกมกีฬา หากผู้แข่งขันได้รับบาดเจ็บจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้
๘. วัวที่นำมาแข่งขันจะต้องได้รับการฝึกซ้อมมาก่อน หากกรรมการพบว่าวัวตื่นอาจตัดสิทธิ์เข้าแข่งขัน
๙. กรณีวัวเจ็บสามารถเปลี่ยนวัวได้ ๑ ตัว/ครั้ง แต่วัวที่นำมาเปลี่ยนต้องไม่เคยเข้าแข่งขันในรอบที่ผ่านมา

ดูที่ งานพระนครคีรี-ของดีเมืองเพชร

อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เป็นประเพณีที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับวัว เกวียน อาชีพ และสภาพแวดล้อมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านลาดที่มีอาชีพทำนามายาวนาน จึงมีการจัดงานแข่งขันวัวเทียมเกวียน เป็นกิจกรรมที่พัฒนาจากการที่ชาวบ้านนิยมนำวัวมาประกวด ครั้งละ ๑ คู่ กล่าวคือ วัวจำนวน ๒ ตัว ต่อเกวียน ๑ เล่ม ส่วนการแข่งวัวลานมีพัฒนาการมาจากการใช้วัวนวดข้าวในลานนวดที่มีลักษณะเป็นวงกลม วัวที่อยู่ใกล้จุดศูนย์กลางไม่ต้องใช้กำลังและฝีเท้ามากเพราะอยู่ในช่วงหมุนรอบสั้น แต่วัวตัวที่อยู่นอกสุดอยู่ห่างจากจุดศูนย์กลางมาก ระยะทางที่ต้องหมุนจะยาวกว่า จึงต้องเลือกวัวตัวที่มีกำลังและฝีเท้าดีเพื่อให้วิ่งชนะวัวตัวด้านในสุด ด้วยเหตุนี้เกษตรกรจึงคิดการแข่งวัวลานขึ้นมาเพื่อความสนุกสนาน

ภายในงานมีการแข่งขันวัวเทียมเกวียน วัวเทียมไถ วัววิ่งลู่ ประกวดเกวียนที่มีการตกแต่งสวยงามและสร้างสรรค์ แข่งขันจับวัว การล้มวัวมือเปล่า และวัววิ่งลานตอนกลางคืน เป็นต้น โดยจัดขึ้นช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ที่ทุ่งนาในบ้านถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด โดยมักจัดพร้อมกับงานพระนครคีรี-ของดีเมืองเพชร

งานประเพณีไททรงดำ

การแต่งกายของชาวไททรงดำเป็นอัตลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นชาติพันธุ์ที่เด่นชัด โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ เสื้อผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และเสื้อผ้าสำหรับใส่ในงานประเพณี หรืองานรื่นเริงต่างๆ

ทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่มักนิยมใช้ผ้าฝ้ายทอมือสีดำ โดยชายสวมกางเกงขายาวหรือขาสั้นคล้ายกางเกงจีน สวมเสื้อแขนยาวคอตั้ง ทรงกระบอกแคบผ่าอกตลอด ติดกระดุมเงินยอดแหลมมีลวดลายเรียงกันประมาณ ๑๐-๒๐ เม็ด

ส่วนผู้หญิงนุ่งผ้าซิ่นสีดำ มีพื้นลายเป็นเส้นสีขาวขนาดเล็กๆ ยาวตามแนวตั้ง เรียกว่า *ผ้าลายแตงโม*

งานประเพณีไททรงดำ จัดขึ้น ณ ตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นงานประเพณีดั้งเดิมของชาวไทยโซ่ง หรือไททรงดำที่ยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเองไว้อย่างดี จัดเป็นงานรื่นเริงในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ราววันที่ ๙-๑๐ เมษายน ของทุกปีในหมู่บ้านที่มีชาวไททรงดำอยู่เป็นกลุ่มใหญ่ เช่น บ้านหนองจิก ตำบลหนองปรง เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการจัดงานดังกล่าวเพื่อให้พี่น้องต่างถิ่นกลับมาเยี่ยมบ้านและฉลองงานร่วมกัน ในงานมีอาหารแบบดั้งเดิม ประเพณีการละเล่น และการแต่งชุดไททรงดำ นักท่องเที่ยวที่สนใจสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดงาน

ดูที่ ศูนย์วัฒนธรรมไททรงดำ หรือลาวโซ่ง

งานพระนครคีรี-ของดีเมืองเพชร

จุดเด่นที่สำคัญที่ผู้เที่ยวชมงานพระนครคีรีจับตามองคือ การแสดงการจุดพลุสีเพื่อเฉลิมฉลองงานพระนครคีรี โดยจะมีการจุดพลุสีในช่วง ๒๑ นาฬิกาทุกวัน

นักท่องเที่ยวและชาวเมืองเพชรบุรีต่างให้ความสนใจกับการแสดงพลุเป็นอย่างมาก เนื่องจากสีสันของพลุสีเข้ากันได้ดีกับความยิ่งใหญ่ของพระนครคีรี ซึ่งเป็นพระราชวังบนยอดเขาแห่งเดียวของประเทศไทย

งานพระนครคีรี-ของดีเมืองเพชร จัดขึ้น ณ ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ หรือเดือนเมษายนของทุกปี มีระยะเวลาในการจัดงานเป็นเวลา ๑๐ วัน เป็นงานประจำปีที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี

ช่วงการจัดงานพระนครคีรี-ของดีเมืองเพชร อาคารสำคัญต่าง ๆ ทั่วบริเวณพระนครคีรีจะได้รับการประดับแสงไฟจนสว่างไสวตลอดทั้งคืน ในส่วนของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีนั้นได้มีการจัดกิจกรรมการแสดงพื้นบ้านของเพชรบุรี ทั้งการบรรเลงดนตรีไทย การแสดงเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบุรี การแสดงละครชาวบ้านเมืองเพชรบุรี และการแสดงหนังตะลุงเมืองเพชรบุรีที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นต่างจากหนังตะลุงในพื้นที่อื่น ๆ

ส่วนบริเวณเชิงเขาพระนครคีรี มีการออกร้านจากผู้ประกอบการ ห้างร้านทั่วเมืองเพชรบุรี จำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นบ้านสินค้าอุปโภค-บริโภค สินค้าราคาประหยัด รวมทั้งสวนสนุก และการเล่นเกมชิงรางวัล ซึ่งมีให้เห็นโดยทั่วไปรอบบริเวณงาน

ดูที่ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี

งานฤดูหนาวพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

งานฤดูหนาวพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน จัดขึ้น ณ ภายในบริเวณพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อันเป็นพระราชวังฤดูร้อนที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นสำหรับเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานประทับพักผ่อนพระอิริยาบถและรักษาพระองค์

การจัดงานดังกล่าวจึงเสมือนเป็นการรวบรวมกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมที่พระราชนิเวศน์มฤคทายวันได้พัฒนาฟื้นฟูขึ้นโดยยึดถือแนวทางจากพระราชปณิธานและพระราชกรณียกิจต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรม จุดประสงค์เพื่อให้พระราชนิเวศน์มฤคทายวันเป็นที่รวบรวมสนับสนุนส่งเสริมพร้อมทั้งเผยแพร่ศิลปะการแสดงวรรณกรรมและดนตรีที่ได้รับการฟื้นฟู และการแสดงร่วมสมัยต่างๆ เป็นแนวทางในการพัฒนานิทรรศการและกิจกรรมการเรียนรู้ของพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

ภายในงานมูลนิธิพระราชนิเวศน์มฤคทายวันจัดให้มีกิจกรรมหลากหลายชนิด เช่น การออกร้านจำหน่ายสินค้า การแสดงมหรสพจากกรมศิลปากร การแสดงของศิลปินและการละเล่นพื้นบ้านในจังหวัดเพชรบุรี เช่น การละเล่นปรบไก่ การสาธิตงานสกุลช่างเมืองเพชร นิทรรศการ และผลงานต่างๆ จากโครงการที่สำนักพระราชวังจัดขึ้น ผู้เข้าชมจะได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีไทย โดยงานฤดูหนาวจะจัดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี

ดูที่ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

 ชะอำ เอทีวี ปาร์ค

เอทีวี (ATV)

เอทีวี (ATV) ย่อจาก All-Terrain Vehicle มีลักษณะคล้ายพาหนะหลายประเภท กล่าวคือ ตำแหน่งเครื่องยนต์ ลักษณะที่นั่ง และการควบคุมบังคับวางอยู่ในตำแหน่งคล้ายรถจักรยานยนต์ หรือมอเตอร์ไซค์ โดยจะมีล้อ ๓ และ ๔ ล้อ แต่ในแบบ ๓ ล้อ จะไม่ได้รับความนิยมมากนัก นอกจากนี้ในส่วนของตำแหน่งเกียร์ที่ใช้สำหรับควบคุมการขับเคลื่อนจะมีลักษณะคล้ายรถยนต์

ชะอำ เอทีวี ปาร์ค ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับผู้ชื่นชอบกิจกรรมประเภทท้าทาย หรือที่เรียกกันว่า *กิจกรรมแอดเวนเจอร์* ภายในพื้นที่กว่า ๑๖,๐๐๐ ตารางเมตร (๑๐ ไร่) ที่เปิดให้บริการนักท่องเที่ยวมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ พร้อมด้วยกิจกรรมน่าตื่นเต้นกับการขับรถเอทีวี (ATV) ตามเส้นทางที่น่าตื่นเต้น และการแบ่งระดับการขับขี่สำหรับผู้เริ่มต้นหรือเด็ก พร้อมทั้งการฝึกทักษะการขับขี่ที่ถูกต้อง และยังมีเส้นทางวิบากต่างระดับ หรือแบบสไตล์ครอสคันทรี่ สำหรับผู้ที่ขับขี่ได้คล่องแล้ว

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมดีๆ อีกมาก เช่น ฝึกยิงธนู เพนท์บอล หรือการจัดอิงลิช แคมป์ (English Camp) เปิดต้อนรับนักท่องเที่ยวทั้งแบบบุคคล ครอบครัว กลุ่มเพื่อน หรือบริษัท

ชะอำ เอทีวี ปาร์ค ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๑ รางวัลดีเด่น ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ และรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ ๘ ประจำปี ๒๕๕๓ รางวัลดีเด่น ประเภทแหล่งท่องเที่ยวนันทนาการเพื่อการผจญภัย

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 74.408 E99˚ 94.854

ถ้ำเขาเตาหม้อ

ถ้ำเขาเตาหม้ออยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระปุก-เขาเตาหม้อ ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ถือเป็น ๑ ใน ๔ แหล่งท่องเที่ยวถ้ำของเมืองเพชรบุรี ชื่อของถ้ำแห่งนี้ได้มาจากการพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ภายในถ้ำคือ *หม้อและเตา*

การเที่ยวชมถ้ำเขาเตาหม้อต้องเดินเท้าเข้าไป โดยเริ่มขึ้นเขาทางด้านทิศตะวันออกสู่จุดชมวิวที่ ๑ ระยะทาง ๒๐๐ เมตร ไปตามขั้นบันไดที่ค่อนข้างสูงชัน ก่อนจะลัดเลาะไปตามไหล่เขา อ้อมไปด้านทิศตะวันตกระยะทาง ๗๐๐ เมตร จะถึงปากทางลงถ้ำที่สร้างเป็นบันไดเหล็กลงไปสู่เบื้องล่างจำนวน ๓๓๐ ขั้น โดยมีการติดตั้งไฟฟ้าให้แสงสว่างเป็นระยะ

ภายในถ้ำจะแบ่งออกเป็นชั้นๆ แต่ละชั้นมีหินงอกหินย้อยที่สวยงามหลากหลายรูปแบบ ตั้งชื่อแตกต่างกันไปตามแต่จินตนาการของผู้ที่พบเห็น เช่น เสาค้ำโลก บัลลังก์เมฆ เป็นต้น นอกจากนี้ ภายในถ้ำยังเป็นที่อาศัยของค้างคาวฝูงใหญ่

ดูที่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระปุก-เขาเตาหม้อ

พิกัดภูมิศาสตร์ N12° 47.462 E99° 44.228

ถ้ำเขาย้อย (วัดถ้ำเขาย้อย)

วิปัสสนากรรมฐานคือ กรรมฐานเป็นอุบายเรืองปัญญา กรรมฐานทำให้เกิดการรู้แจ้งเห็นจริง หมายถึงการปฏิบัติธรรมที่ใช้สติเป็นหลัก

วิปัสสนากรรมฐานบำเพ็ญได้ โดยการพิจารณาสภาวธรรมหรือนามรูปคือ ขันธ์ ธาตุ อายตนะอินทรีย์ ให้เห็นตามความเป็นจริงคือเห็นด้วยปัญญาว่าสภาวธรรมเหล่านี้ตกอยู่ในสามัญลักษณะ หรือไตรลักษณ์คือ อนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของธาตุ ๔ คือ ดิน น้ำ ลม และไฟ เท่านั้น เป็นสิ่งที่ไม่ควรยึดมั่นถือมั่น

ถ้ำเขาย้อย หรือวัดถ้ำเขาย้อย ตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นถ้ำขนาดใหญ่ ครั้งแรกตั้งเป็นสำนักสงฆ์ก่อน โดยมีพระสงฆ์ที่แสวงความสันโดษ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานอยู่ตามถ้ำต่าง ๆ รวมกันเป็นหมู่คณะสร้างกุฏิหลังเล็ก ๆ ภายหลังได้รับพระราชานุญาตตั้งวัดและพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖

วัดถ้ำเขาย้อยเป็นศาสนสถานที่มุ่งการเรียนรู้และปฏิบัติธรรม ทั้งนี้เพราะภูมิสถานเป็นสัปปายะ มีธรรมชาติของป่าเขา พรรณไม้และสิ่งแวดล้อมสวยงาม วัดถ้ำเขาย้อยได้นามตามชื่อภูเขาและชื่อของอำเภอที่วัดตั้งอยู่ สำหรับถ้ำเขาย้อยปัจจุบันทางวัดได้พัฒนาให้มีความสะดวกสบายที่จะเข้าไปเที่ยวชม รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ยังทรงพระผนวชอยู่ได้เสด็จธุดงค์จาริกมาที่นี่ ทรงพอพระราชหฤทัยในภูมิสถานและเสด็จประทับอยู่ที่นี่เป็นเวลาหลายคืน และทรงบำเพ็ญวิปัสสนากรรมฐานอยู่ ณ ภูเขาลูกนี้ด้วย

นอกจากมีธรรมชาติโดยรอบเหมาะแก่การท่องเที่ยวและพักผ่อนแล้ว วัดถ้ำเขาย้อยยังมีถ้ำต่าง ๆ ควรแก่การสนใจเที่ยวชมคือ *ถ้ำพระนอนหรือถ้ำพระพุทธไสยาสน์* ภายในประดิษฐานพระนอนยาว ๑๖ เมตร เพดานและผนังมีหินงอกหินย้อยสวยงาม *ถ้ำอู่ทอง* ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปหลายองค์ รวมทั้งพระรูปปั้นพระเจ้าอู่ทองซึ่งเป็นนามของถ้ำนี้ *ถ้ำอุโมงค์ หรือถ้ำใต้ดิน* ปากถ้ำกว้างราว ๑ เมตร ภายในมืดแคบต้องเปิดไฟฟ้าให้แสงสว่าง *ถ้ำข่อย หรือถ้ำยาว* ปากถ้ำมีต้นข่อย ภายในแคบมืด เป็นโพรงยาวลึก *ถ้ำสวรรค์* จากแสงสว่างที่ส่องลงมาจากปล่องบนเพดานถ้ำสะท้อนกับหินงอกหินย้อยเหล่านั้น เกิดเป็นประกายหลากสีสวยงาม *ถ้ำพระศรีอาริย์* ประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดใหญ่ นามว่า พระศรีอาริย์ *ถ้ำโคตะโม* ภายในมีพระพุทธรูปนามว่า โคตะโม ประดิษฐานอยู่

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 14.035 E99˚ 56.497

น้ำตกทอทิพย์

น้ำตกทอทิพย์อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

น้ำตกทอทิพย์เป็นน้ำตกที่มีความสวยงาม มีความสูง ๙ ชั้นด้วยกัน แต่ละชั้นมีความสวยงามโดดเด่นเฉพาะตัว โดยเฉพาะชั้นที่ ๕ กล่าวกันว่ามีความสวยงามมาก สภาพโดยรอบร่มรื่นไปด้วยผืนป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สามารถพบเห็นความสวยงามของน้ำตกแห่งนี้กันได้ตลอดทั้งปี การเข้าถึงตัวน้ำตกนั้นค่อนข้างยาก ต้องเดินเท้าเข้าไปเป็นระยะทาง ๔ กิโลเมตร แม้จะมีระยะทางไกลอยู่พอสมควร แต่ระหว่างเส้นทางหากเป็นผู้ที่สนใจธรรมชาติสามารถพบเห็นสัตว์ป่า รวมถึงพืชพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด นอกจากนี้ ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว ยังเป็นพื้นที่ต้นน้ำที่จะไหลลงสู่แม่น้ำเพชรบุรี

การเดินทางไปน้ำตกทอทิพย์

มีจุดเริ่มต้นถัดจากจุดชมวิว กม.ที่ ๓๖ ไปอีก ๕๐๐ เมตร ซึ่งจะมีลานจอดรถอยู่ โดยต้องเดินเท้าไปตามเส้นทางอีก ๔ กิโลเมตรจะถึงตัวน้ำตก สภาพเส้นทางไปเป็นทางลงเขาตลอดระยะทาง ใช้เวลาเดินเท้าไป-กลับ ๓ ชั่วโมง หากเป็นฤดูฝนจะมีทากค่อนข้างชุกชุม ดังนั้นควรเตรียมอุปกรณ์ป้องกันทากไว้ด้วย

ดูที่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

พิกัดภูมิศาสตร์ N12° 50.926 E99° 18.422

น้ำพุร้อนหนองหญ้าปล้อง

น้ำพุร้อนในประเทศไทย

พุน้ำร้อนหนองหญ้าปล้อง เป็นบ่อน้ำอุ่นที่เกิดขึ้นในหมวดหินแก่งกระจาน ที่มีอัคนีมวลไพศาลของหินแกรนิตในยุคครีเทเชียส (๑๔๔-๖๖ ล้านปี) รอยเลื่อนบริเวณน้ำพุร้อนเป็นรอยเลื่อนแนวทิศตะวันออก-ตะวันตกที่อยู่ด้านเหนือของบ่อน้ำร้อนอันเป็นช่องทางที่น้ำพุร้อนโผล่เหนือผิวดิน
มีลักษณะเป็นน้ำใส ไม่มีกลิ่นเพราะมีปริมาณก๊าซผสมอยู่น้อย มีแร่แปรสภาพที่พบมากคือ *คาร์บอเนต* เป็นคราบผลึกสีขาวบนบ่อคอนกรีตเล็กน้อย มีปริมาณโซเดียมและแคลเซียมสูง อุณหภูมิเฉลี่ย ๕๐ องศาเซลเซียส

น้ำพุร้อนหนองหญ้าปล้อง ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

น้ำพุร้อนหนองหญ้าปล้อง เป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยง บ่อน้ำร้อนธรรมชาติอยู่กลางป่า น้ำในบ่อมีอุณหภูมิเฉลี่ย ๕๐ องศาเซลเซียส มีการต่อท่อจากบ่อน้ำร้อนแห่งนี้ลงมาให้นักท่องเที่ยวได้ใช้อาบแช่เพื่อผ่อนคลาย ด้วยมีความเชื่อกันว่า น้ำพุร้อนสามารถบำบัดโรคและรักษาโรคบางชนิดได้

ส่วนผู้ที่สนใจเดินทางไปเที่ยวชมต้นกำเนิดบ่อน้ำร้อน สามารถเดินเข้าไปได้โดยห่างจากลานจอดรถ ๔๐๐ เมตรเท่านั้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13 ̊ 09.074 E99 ̊ 36.009

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ด้านทิศเหนือของหาดชะอำ บริเวณชายหาดหน้าวัดเนรัญชราราม ได้มีการประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชขนาดเท่าพระองค์จริง หล่อด้วยโลหะสำริด ในลักษณะที่ทรงหันพระพักตร์สู่ทะเลชะอำ พระหัตถ์ทรงถือพระแสงดาบ บริเวณด้านหน้าของพระบรมราชานุสาวรีย์ ได้มีการตกแต่งภูมิทัศน์จัดแต่งสวนหย่อมขนาดเล็กให้มีความรื่นรมย์มากขึ้น ส่วนลานด้านหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์เป็นพื้นที่สำหรับประชาชนได้เข้ามาการสักการบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคล

การสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่หาดชะอำนี้ เพื่อเป็นอนุสรณ์ในคราวที่พระองค์เสด็จประพาสหัวเมืองภาคใต้และเคยประทับแรมบริเวณชายหาดชะอำ รวมทั้งทรงเลือกชะอำเป็น *ที่ประชุมทัพ* ก่อนทำศึกกับพม่าอยู่เสมอ พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชจึงได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์

พิกัดภูมิศาสตร์ N12 ̊ 48.438 E99 ̊ 54.327

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช (ค่ายนเรศวร)

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระ-นเรศวรมหาราช ค่ายนเรศวร ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี บริเวณกอง-บังคับการสนับสนุนทางอากาศ กอง-บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนสร้างขึ้นเพื่อสดุดีในวีรกรรมของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ทรงกอบกู้เอกราชของชาติ และสร้างความเป็นสิริมงคลให้กับข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนทุกนาย ดังจะเห็นได้จากตราสัญลักษณ์ที่ประดับอยู่เหนือแขนเสื้อด้านซ้ายของชุดเครื่องแบบตำรวจตระเวนชายแดน

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระ-นเรศวรมหาราชที่ประดิษฐานภายในค่ายนเรศวรแห่งนี้ เป็นพระบรมรูปประทับบนพระคชาธารพระยาไชยานุภาพ พระหัตถ์ทรงถือพระแสงของ้าว พร้อมควาญท้ายและคนให้สัญญาณในการออกศึก พระคชาธารตั้งอยู่บนฐานสูงรองรับ

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 40.472 E99˚ 57.139

ค่ายนเรศวรก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ จัดตั้งเป็นกองร้อยฝึกตำรวจพลร่มที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขึ้นกับกองบังคับการยานยนต์หรือตำรวจรถถัง (วังปารุสกวัน) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเสด็จพระราชดำเนินมาประกอบพิธีเปิดค่ายนเรศวร ณ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งตำรวจพลร่มได้ถือเอาวันดังกล่าวเป็นวันสถาปนาค่ายนเรศวรมาจนปัจจุบัน ต่อมา พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กองกำกับการสนับสนุนทางอากาศได้ย้ายที่ทำการไปอยู่ในพื้นที่ที่เป็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

พระราชนิเวศน์มฤคทายวันอยู่ในเขตค่ายพระรามหก ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ ๐.๗๔ ตาราง-กิโลเมตร (๔๖๑ ไร่) ตามประวัติกล่าวไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ มีพระราชประสงค์จะสร้างพระราชนิเวศน์แห่งใหม่ที่ชายทะเลแทนค่ายหลวงหาดเจ้าสำราญ จึงได้ทรงพระกรุณา-โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม) เป็นผู้เลือกสถานที่และอำนวยการก่อสร้างเพื่อเป็นที่เสด็จแปรพระราชฐานมาประทับแรมและทรงพระสำราญในฤดูร้อน

ภายหลังจากได้ทอดพระเนตรแผนที่ตำบลบางควาย แขวงเมืองเพชรบุรี เป็นที่

พอพระราชหฤทัย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงมหาดไทยรับไปดำเนินการก่อสร้าง

พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงวางผังพระราชนิเวศน์ด้วยพระองค์เอง แล้วให้นาย อี. มันเฟรดี้ สถาปนิกชาวอิตาเลียนเป็นผู้ร่างแบบถวาย โดยแบ่งพื้นที่พระราชนิเวศน์ออกเป็น ๒ ส่วนคือ ด้านหน้าชิดทะเลเป็นที่ตั้งของพระตำหนักที่ประทับ และเรือนข้าราชบริพาร ส่วนพื้นที่ด้านในซึ่งอยู่ลึกเข้าไปจรดทิวเขานั้น โปรดเกล้าฯ ให้ปล่อยไว้เป็นป่าดังเดิมเพื่อให้สัตว์ป่าโดยเฉพาะเนื้อทราย เก้ง และกวาง ที่อยู่อาศัยชุกชุมได้หากิน และเป็นที่มาของชื่อ *พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน*

พระราชนิเวศน์สร้างขึ้นด้วยไม้สักทองทั้งหลัง เป็นอาคารไม้ยกพื้นใต้ถุนสูงโล่งแบบบ้านไทย หลังคาจั่ว ทรงปั้นหยา มุงด้วยกระเบื้องว่าวที่ทำขึ้นในประเทศไทยและเริ่ม

ใช้ในสมัยรัชกาลที่ ๖ พระตำหนักต่าง ๆ ได้แบ่งกระจายกันอยู่เป็นหลัง ๆ มีรูปทรงแบบเดียวกันหมด ทุกหลังจะมีระเบียงและบันไดระหว่างพระตำหนักต่าง ๆ ทางเดินที่มีลูกกรงและหลังคาเชื่อมติดต่อถึงกันตลอดเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเดินติดต่อกัน

พระราชนิเวศน์ประกอบด้วยอาคาร ๑๖ หลัง แบ่งออกเป็น ๓ หมู่ใหญ่ โดยเรียงลำดับจากหมู่พระที่นั่งด้านในมาสู่หมู่พระที่นั่งด้านนอกที่หันหน้าออกสู่ทะเล พระที่นั่งทั้ง ๓ หมู่มีชื่อคล้องจองกันคือ พระที่นั่งสมุทรพิมาน พระที่นั่งพิศาลสาคร และพระที่นั่งสโมสรเสวกามาตย์

พระที่นั่งสมุทรพิมาน เป็นที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าอินทรศจี พระวรชายา และข้าราชการฝ่ายใน ประกอบด้วยที่ประทับ หอเสวย และเรือนพักต่าง ๆ ซึ่งมีระเบียงทางเดินเชื่อมต่อกันและทอดยาวลงสู่ทะเลที่ศาลาลงสรงของฝ่ายใน

พระที่นั่งพิศาลสาคร เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ประกอบด้วยอาคารหลังใหญ่ซึ่งแบ่งออกเป็นห้องพระบรรทม ห้องทรงพระอักษร ห้องแต่งพระองค์ ห้องสรง และห้องพระบังคน ซึ่งออกแบบตามอย่างห้องน้ำสมัยใหม่ในยุโรป จากอาคารนี้มีทางเชื่อมกับศาลาโถงกลางที่ใช้เสด็จออกขุนนาง นอกจากนั้นก็เป็นอาคารบริวารที่เป็นเรือนพักของข้าราชการฝ่ายหน้า

จากหมู่พระที่นั่งพิศาลสาครมีระเบียงทางเดินทอดยาวไปสู่ห้องเปลี่ยนฉลองพระองค์และศาลาลงสรงของฝ่ายหน้าด้วย

พระที่นั่งสโมสรเสวกามาตย์ เป็นอาคารสองชั้นเปิดโล่ง ทรงใช้เป็นโรงละคร ที่ทรงกีฬา และท้องพระโรงสำหรับว่าราชการ

พระราชนิเวศน์มฤคทายวันเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรี ในฐานะเป็นที่ประทับพักผ่อนพระอิริยาบถและทรงพระสำราญในฤดูร้อนของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว อีกทั้งยังเป็นสถานที่รับรองราชทูตจากต่างประเทศอีกด้วย

ที่มาของชื่อพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

เป็นชื่อที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ มีพระราชประสงค์จะรักษาความหมายของชื่อตำบลเดิมที่พระราชนิเวศน์มฤคทายวันตั้งอยู่ ก่อนจะมีการเปลี่ยนชื่อเป็นตำบลห้วยทรายเหนือ หรือเรียกกันในท้องถิ่นว่า *ห้วยทราย* เนื่องจากป่าในท้องที่ตำบลห้วยทรายเหนือชุกชุมไปด้วยสัตว์ป่าประเภทเนื้อทราย กวาง หรือในภาษามคธเรียกว่า *มฤค* ซึ่งมักมากินน้ำตามลำห้วย ทั้งยังเป็นชื่ออันเป็นสิริมงคลตามพระพุทธประวัติ เพราะตรงกับชื่อ *ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน* ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์

ดูที่ งานฤดูหนาวพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน/หาดเจ้าสำราญ

พิกัดภูมิศาสตร์ N12° 41.561 E99° 57.411

พระรามราชนิเวศน์ (พระราชวังบ้านปืน)

พระรามราชนิเวศน์ หรือพระราชวังบ้านปืน ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เป็นพระราชวังที่มีเนื้อที่ ๐.๕๖ ตาราง-กิโลเมตร (๓๔๙ ไร่ ๑ งาน ๑๖ ตารางวา) เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๕๓ ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ-จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เพื่อเป็นสถานที่เสด็จแปรพระราชฐาน ได้มีการวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ พร้อมทั้งมีพระบรมราชโองการให้เขียนบรรจุศิลาพระฤกษ์เพื่อแสดงพระราชดำริของพระองค์ ความโดยสรุปว่า

"เมื่อรัตนโกสินทรศก ๑๒๓ ได้พระราช-ดำเนินมาประพาสเมืองเพชรบุรี ทรงพระ-ราชดำริว่า เมืองเพชรบุรีเป็นภูมิอันงดงามและบริบูรณ์ เคยเป็นที่เสด็จประพาสของพระเจ้าแผ่นดินในกาลก่อนตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ ในสมัยรัชกาลที่ ๔ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระนครคีรีเป็นที่ประทับแรม และได้เสด็จประพาสปีละหลายหน ในรัชกาลของพระองค์ก็เสด็จประพาสหลายคราว ทรงพระราชดำริว่า การเดินทางสะดวกขึ้นกว่าเดิม คงเสด็จประพาสเนือง ๆ แต่พระนครคีรีตั้งอยู่บนเขา การเสด็จประทับแรมไม่สะดวก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาสุรพันธ์

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

บริเวณสนามหญ้าด้านหน้าของพระรามราชนิเวศน์ เป็นที่ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้จัดสร้างขึ้นจากความร่วมมือของจังหวัดเพชรบุรี ทหารบกจังหวัดเพชรบุรี และกรมศิลปากร ตลอดจนแรงสนับสนุนจากผู้ศรัทธา ร่วมกันจัดสร้างเพื่อเป็นที่ระลึกถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

ลักษณะของพระบรมราชานุสาวรีย์หล่อด้วยสำริดขนาดหนึ่งเท่าครึ่งของพระองค์จริง ประทับยืนฉลองพระองค์ ชุดจอมพล พระหัตถ์ขวาทรงถือพระมาลา พระหัตถ์ซ้ายทรงพระแสงกระบี่ ในส่วนฐานปูด้วยหินแกรนิต โดยรอบของพระบรมราชานุสาวรีย์ มีปืนใหญ่ ๔ กระบอก ขนาดลำกล้อง ๖ นิ้ว หล่อด้วยสำริด มีลวดลายสวยงามและมีชื่อจารึกไว้ คือ รามสูรขว้างขวาน ยมบาลจับสัตว์ ลอยชายเข้าวัง และกำลังเพชรหึง

พิสุทธ์เลือกหาสถานที่สร้างที่ประทับแรม โดยได้เลือกที่ตำบลบ้านปืน เนื่องจากตั้งอยู่ริมน้ำ ไม่ห่างจากที่ชุมชน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดซื้อที่ของราษฎรด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ แต่ครั้งนั้นมีภารกิจมาก การสร้างที่ประทับแรมจึงค้างมา ครั้นถึงรัตนโกสินทรศก ๑๒๘ เสด็จพระราชดำเนินมาประทับแรมเพชรบุรีนาน จึงได้เริ่มสร้างที่ประทับแรมตามที่ทรงมีพระราชดำริไว้”

การก่อสร้างพระราชวังยังไม่แล้วเสร็จ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ก็เสด็จสวรรคตเสียก่อน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการก่อสร้างต่อจนแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๙ พร้อมทั้งพระราชทานนามพระราชวังว่า *พระรามราชนิเวศน์* ส่วนองค์พระที่นั่งพระราชทานนามว่า *พระที่นั่งศรเพชรปราสาท*

พระรามราชนิเวศน์เป็นพระราชวังที่มีการใช้เทคโนโลยีการก่อสร้างอันก้าวหน้าในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่โปรดให้พระราชวังแห่งนี้เป็นพระราชวังแบบโมเดิร์นสไตล์ (Modern style) ซึ่งเป็นรูปแบบที่แตกต่างไปจากพระราชวังแบบไทยประเพณีที่มีมาแต่เดิม

นายคาร์ล ดอห์ริง สถาปนิกชาวเยอรมันสังกัดกรมรถไฟหลวง เป็นผู้ออกแบบพระราชวังแห่งนี้ การออกแบบนั้นได้มีการผสมผสานศิลปะตะวันตกในหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน ทั้งศิลปะแบบโรมาเนสก์และศิลปะบาโรก เห็นได้จากการทำหอคอย การสร้างเพดานตึกให้โค้งทั้งภายใน ภายนอก และหน้าบันทรงโค้ง ในส่วนของการตกแต่งนั้นได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบจุงเกนสติล (Jugendstil) ที่ใช้เส้นโค้งที่พลิ้วไหวตามแบบลายพรรณพฤกษาและลายเรขาคณิตมาตกแต่ง รวมทั้งการเปิดช่องโล่งของโถงชั้นล่างภายในอาคารให้สูงจรดเพดานโดม

แผนผังของตัวอาคารมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หลังคาสีน้ำตาลมุงด้วยกระเบื้องนำเข้าจากต่างประเทศ มีลักษณะเช่นเดียวกับพระราชวังของพระเจ้าวิลเฮิร์ม-ไกเซอร์แห่งประเทศเยอรมนี ตรงกลางของพระราชวังช่วงที่ว่างระหว่างพระตำหนักเดิมเป็นสนามแบดมินตัน แต่ต่อมาได้ปรับแต่งเป็นสวนหย่อมและลานน้ำพุ

ส่วนที่ประทับเป็นตึกสองชั้นขนาดใหญ่ ภายในพระราชวังเป็นโถงสูงมีบันไดโค้งขึ้นสู่ชั้นสอง ซึ่งจัดเป็นจุดเด่นของพระตำหนัก เพราะประดับด้วยเครื่องตกแต่งที่มีความหลากหลาย เช่น เสาที่ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบและตกแต่งด้วยโลหะขัดเงา รวมทั้งการประดับด้วยกระเบื้องเขียวเข้ากันกับบริเวณโดยรอบโถงบันได ในส่วนของหัวเสาตามราวบันไดโค้งมีตุ๊กตากระเบื้องรูปเด็กในอิริยาบถต่าง ๆ ประดับไว้ รอบบริเวณโถงบันไดชั้นบนยังมีกรอบลูกไม้กระเบื้องเคลือบประดับตามช่องโดยรอบอีกด้วย

ความสวยงามของพระราชวังยังอยู่ที่การตกแต่งภายใน แต่ละห้องให้มีรูปลักษณ์แตกต่างกันไปทั้งสีสันและวัสดุที่ใช้ เช่น บริเวณโถงบันไดใช้โทนสีเขียว ห้องเสวยใช้โทนสีเหลือง ตกแต่งช่องประตูด้วยเหล็กดัดและประดับผนังด้วยแผ่นกระเบื้องเคลือบสีเหลืองสด ตัดกรอบด้วยกระเบื้องเขียวเป็นช่องตามแนวยืน โดยกระเบื้องประดับผนังมีลวดลายนูนเป็นรูปสัตว์และพรรณพืชต่าง ๆ แทรกอยู่เป็นระยะ ห้องพระบรรทมใช้โทนสีทอง ตกแต่งเสาในห้องด้วยแผ่นโลหะสีทองขัดเงาดุนลาย หัวเสาเป็นภาพเขียนแจกัน-ดอกไม้หลากสีบนพื้นครึ่งวงกลมสีทอง

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 05.583 E99˚ 56.910

แม่น้ำเพชรบุรี และกิจกรรมล่องแก่ง

แม่น้ำเพชรบุรีมีต้นกำเนิดจากทิวเขาตะนาวศรีในเขตอำเภอแก่งกระจาน ไหลผ่านอำเภอแก่งกระจาน อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านลาด อำเภอเมืองเพชรบุรี ก่อนไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอบ้านแหลม มีความยาว ๒๑๐ กิโลเมตร เมื่อถึงอำเภอบ้านแหลม แม่น้ำได้แยกออกเป็น ๒ สาย สายหนึ่งออกสู่อ่าวไทยที่ตำบลบ้านแหลม อีกสายไหลไปทางทิศเหนือออกสู่อ่าวไทยที่ตำบลบางตะบูน เรียกว่า *แม่น้ำบางตะบูน*

แม่น้ำเพชรบุรีถือเป็นแม่น้ำสายสำคัญของจังหวัดเพชรบุรี นอกจากจะใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านการเกษตร คมนาคม อุตสาหกรรม ครัวเรือน การผลิตกระแสไฟฟ้า และใช้อุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวันแล้ว ในอดีตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โปรดเกล้าฯ ให้ใช้เป็นน้ำเสวยและน้ำมงคลในพิธีต่างๆ สืบมาจนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่การจัดน้ำเพชรมาเป็นน้ำเสวยได้ยกเลิกไปในปี ๒๔๖๕

กิจกรรมล่องแก่งนอกจากจะได้พบกับความสนุกสนานจากสายน้ำเพชรบุรีแล้ว หากยังได้สัมผัสกับธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ตลอดสองฝั่งน้ำ ในอดีตการล่องแก่งแม่น้ำเพชรบุรีใช้เวลาหลายวัน ด้วยมีระยะทางที่ค่อนข้างไกลจึงไม่เหมาะกับนักท่องเที่ยวทั่วไปที่มีเวลาค่อนข้างจำกัด ปัจจุบันการล่องแก่งแม่น้ำเพชรบุรีเป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ยาก เพราะเป็นการล่องแก่งแม่น้ำเพชรบุรีตอนล่างใต้เขื่อนแก่งกระจาน ด้วยระยะทาง ๘ กิโลเมตร

น้ำเพชร น้ำเสวย

ดังที่ปรากฏในสำเนาพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับน้ำเพชร สรุปความได้ว่า ถ้าเป็นน้ำเพชรแม้จะเสวยน้อยแต่ก็อิ่มและอร่อย ถ้าเสวยน้ำอย่างอื่นต้องเสวยมากและไม่สิ้นความกระหาย ทำให้พระนาภีอืด อนึ่งพระองค์ยังทรงจำรสของน้ำเพชรได้อย่างแม่นยำ ดังนั้นจึงมีพนักงานกองจัดน้ำเสวยเป็นผู้รับผิดชอบตั้งแต่ควบคุมการตักต้มน้ำบรรจุน้ำลงโอ่งตลอดจนลำเลียงน้ำเสวยส่งบรรทุกรถไฟมายังกรุงเทพฯ

แต่การจัดน้ำเพชรมาเป็นน้ำเสวยได้ยกเลิกเนื่องจากพบว่าได้เกิดมลพิษขึ้นบริเวณสองฝั่งแม่น้ำเพชรบุรีด้วยมีผู้คนอยู่กันหนาแน่น ในน้ำจึงเต็มไปด้วยสิ่งปฏิกูลไม่สมควรเป็นน้ำเสวยอีกต่อไป

วนอุทยานเขานางพันธุรัต

วนอุทยานเขานางพันธุรัต ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ ๒.๕ ตารางกิโลเมตร (๑,๕๖๒ ไร่) จัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงให้อนุรักษ์พื้นที่บริเวณเขานางพันธุรัตไว้เป็นมรดกของชาติ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาตำนานที่เล่าสืบต่อกันมาเกี่ยวกับนางพันธุรัตในวรรณคดีไทย *เรื่องสังข์ทอง* ตามตำนานเมืองเพชรเล่าว่าเมื่อนางพันธุรัตสิ้นใจ พระสังข์ได้ทำพิธีปลงศพให้ จากนั้นร่างของนางจึงกลายเป็นภูเขา ชาวบ้านจึงเรียกภูเขาลูกนี้ว่า *เขานางนอนหรือเขานางพันธุรัต* จนถึงทุกวันนี้

ลักษณะภูมิประเทศเป็นทิวเขาหินปูน มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามแปลกตาและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แนวเขาทอดตัวยาวตามแนวเหนือ-ใต้ ประกอบไปด้วยทิวเขาสำคัญ คือ *เขาเจ้าลายใหญ่และเขาจอมประสาท* มีความสูงจากระดับทะเลปานกลางระหว่าง ๖๐-๓๗๒ เมตร

สภาพพื้นที่ป่า ประกอบไปด้วย *ป่าเขาหินปูนและป่าเบญจพรรณ* เป็นป่าโปร่ง และพันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ ไผ่รวก ประดู่ อ้อยช้าง ยมหิน มะเกลือ ผักหวาน และกระบองเพชร เป็นต้น ส่วน*ป่าดิบแล้ง* พบบริเวณหุบเขาและลำห้วยดินมีความอุดมสมบูรณ์ พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ ข่อยหนาม ไทร ดำดง ไผ่ป่า ขันทองพยาบาท สะเดา ซิก และดีหมี เป็นต้น ส่วน***สัตว์ป่า***ที่พบ ได้แก่ เลียงผา อีเห็น กระต่ายป่าค้างคาว สัตว์เลื้อยคลาน

และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

สถานที่น่าสนใจภายในวนอุทยานเขานางพันธุรัตประกอบไปด้วย ประติมากรรมธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีเรื่องสังข์ทอง และเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติระยะทาง ๓.๕ กิโลเมตร ผ่านจุดน่าสนใจที่ปรากฏในเรื่องสังข์ทอง ได้แก่ ยอดเมรุ กระจกนางพันธุรัต ลานเกือกแก้ว บ่อชุบตัวพระสังข์ รวมทั้งมีจุดดูนก จุดชมวิว ต้นไทรยักษ์บริเวณหุบวังเรือ หินย้อยรูปพานยักษ์ในถ้ำมะยม และกำแพงเมืองจีน เป็นต้น

นอกจากนี้ ในเขตวนอุทยานฯ ยังมีแหล่งโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ คือ *โบราณสถานทุ่งเศรษฐี* อยู่บริเวณเชิงเขาจอมปราสาทด้านทิศตะวันออก เป็นเจดีย์ขนาดใหญ่ก่ออิฐสอดินฉาบปูนที่เหลือเพียงส่วนฐาน และค้นพบโบราณวัตถุ จำพวกปูนปั้นและโบราณวัตถุอื่นๆ อีกมาก จากหลักฐานที่พบสันนิษฐานได้ว่า โบราณสถานทุ่งเศรษฐีสร้างขึ้นในสมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๖)

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 05.583 E99° 56.910

สังข์ทองเดิมเป็นนิทานชาดกในพระพุทธศาสนาเรื่อง สุวัณสังขชาดก เป็นนิทานเรื่องหนึ่งในปัญญาสชาดกของท้องถิ่นในภาคเหนือและภาคใต้ และได้นำไปใช้เป็นบทละครตั้งแต่สมัยอยุธยา

ต่อมาสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ทรงนำมานิพนธ์เพิ่มเติมและเรียบเรียงใหม่ เป็นเรื่องราวของพระสังข์ ผู้มีจิตใจดีงาม มีความเก่งกล้าสามารถ แต่เป็นคนถ่อมตัว ไม่โอ้อวด โดยแปลงร่างเป็นเจ้าเงาะป่าบ้าใบ้ ในที่สุดได้เป็นกษัตริย์ครองเมืองถึง ๒ เมือง

วนอุทยานชะอำ

วนอุทยานชะอำ ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ ๐.๖ ตารางกิโลเมตร (๔๑๖ ไร่) กรมป่าไม้ได้ประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นพื้นที่ป่าที่ตั้งอยู่ท่ามกลางเขตชุมชนเมืองท่องเที่ยวของอำเภอชะอำ ขนาบข้างด้วยถนนเพชรเกษมและแนวทางรถไฟสายใต้

โดยมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงจากระดับทะเลปานกลาง ๑๐ เมตร มีแหล่งน้ำซึ่งเป็นลำธารไหลผ่านตลอดทั้งปีภายในพื้นที่ ปกคลุมด้วยต้นไม้เกือบเต็มพื้นที่ ทั้งป่าปลูกและต้นไม้เดิมที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ พันธุ์ไม้

ที่สำคัญ เช่น สนทะเล สนประดิพัทธ์ และพะยอม เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พืชตระกูล กระบองเพชร ซึ่งนับวันจะหายาก แต่ขึ้นอยู่ทั่วไปในป่าแห่งนี้

ด้วยความเป็นผืนป่าที่ตั้งอยู่กลางชุมชนเมือง ทำให้มีสัตว์ป่าหลายชนิดหลบเข้ามาอาศัยใช้เป็นแหล่งพักพิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกนก กระรอก แย้ อีเห็น และสัตว์เลื้อยคลานอีกหลายชนิด

ทุกวันนี้พื้นที่ดังกล่าวนอกจากเป็นเสมือนปอดของเมืองชะอำแล้ว ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งที่เหมาะสมต่อการศึกษาธรรมชาติวิทยาและพักผ่อนหย่อนใจทางธรรมชาติ โดยภายในวนอุทยานชะอำยังมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในด้านนี้ อาทิ ศึกษาธรรมชาติ ชมพรรณไม้ และดูนก เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 46.500 E99˚ 57.599

วัดกุฎิ

วัดกุฎิ ตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี สันนิษฐานว่า วัดกุฎิ คือ *วัดกาจับ* เป็นวัดโบราณสมัยอยุธยา หรือรัตนโกสินทร์ตอนต้น ต่อมาถูกทำลายล้างเพราะกองทัพพม่า ประชาชนได้ย้ายโบราณวัตถุบางอย่างมา และสร้างวัดขึ้นใหม่ที่ตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย

ภายในวัดมีโบสถ์ไม้สักจำหลักลาย เป็นโบสถ์หลังเก่าของวัดกุฎิ ฝาอุโบสถแกะสลักเป็นห้องภาพรวม ๒๐ ห้องภาพ เป็นภาพทศชาติเรื่องพระมโหสถ ตอนศึกจุลนี เรื่องเนมิราช เรื่องสุวรรณสาม ตอนปิลยักขราช แผลงศร เรื่องพระจันทกุมาร ตอนท้าวสักกะลงมาทำลายพิธีบูชายัญ เป็นต้น

บานประตูหน้าต่างแต่ละบานแกะสลักลวดลายต่างๆ กัน หน้าบันโบสถ์ทิศตะวันออกแกะสลักเป็นเหรียญตรามงกุฎสมัยรัชกาลที่ ๔ ส่วนด้านหลังทางทิศตะวันตกแกะสลักเป็นรูปเหรียญบาท พร้อมตราแผ่นดินรัชกาลที่ ๕

กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนวัดกุฎิเป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ และโบสถ์ของวัดแห่งนี้ยังได้รับการปฏิสังขรณ์ในปี ๒๕๓๕ เพราะเป็นโบสถ์ไม้สักขนาดใหญ่ที่มีคุณค่าทางศิลปะ ควรค่าแก่การอนุรักษ์เป็นสมบัติของแผ่นดิน และเป็นโบสถ์ไม้สักที่แกะสลักภาพชาดกด้านนอกโดยรอบเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 09.027 E99˚ 56.497

โบสถ์ไม้สักจำหลักลาย ตามประวัติกล่าวว่า พระครูเกษมสุตคุณ (หลวงพ่อชุ่ม) ครั้งเป็นเจ้าอาวาสได้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ โดยขออนุญาตตัดไม้สักที่จังหวัดนครสวรรค์ แล้วส่งคนไปตัดล่องผ่านมาทางกรุงเทพฯ ใช้เวลาล่อง ๑ เดือน มาถึงวัดกุฎิ ใช้เวลาตัดต่อปรุงตัวไม้อีก ๒ ปี โครงสร้างของโบสถ์ต่อจากฐานคอนกรีตเป็นเครื่องไม้แกะสลักทั้งหมด ใช้ความประณีตในการจำหลักไม้และการเข้าไม้ตามวิธีเข้าไม้แบบโบราณได้อย่างงดงามมาก

วัดเขาตะเครา

วัดเขาตะเครา ตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อยู่ริมแม่น้ำเพชรบุรีตอนที่แยกไปทางบางตะบูน มีตำนานว่า คนจีนมีเคราเป็นผู้รับคำสั่งจากเจ้าสัวคนหนึ่งให้มาสร้างวัดแห่งนี้ เมื่อสร้างแล้วชาวบ้านเรียกว่า *วัดจีนมีเครา* ตามลักษณะของผู้สร้าง ต่อมาเรียกเสียงเพี้ยนไปเป็นชื่อ *วัดเขาตะเครา*

วัดเขาตะเคราเป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อวัดเขาตะเครา พระพุทธรูปปางมารวิชัย ศิลปะเชียงแสน องค์พระลงรักปิดทองคำเปลวจนหนา ตำนานการค้นพบหลวงพ่อกล่าวว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๗ ชาวบ้านแหลมออกเรือหาปลามาพบพระพุทธรูป ๒ องค์ องค์แรกเป็นพระพุทธรูปนั่งหล่อด้วยทองเหลือง ส่วนองค์ที่สองเป็นพระพุทธรูปยืน จึงนำพระพุทธรูปองค์ยืนไปประดิษฐาน ณ วัดบ้านแหลม และนำพระพุทธรูปนั่งไปประดิษฐานไว้ที่ยอดเขาตะเครา หลังจากนั้นย้ายหลวงพ่อวัดเขาตะเครามาประดิษฐาน ณ โบสถ์เชิงเขา และจำลองหลวงพ่อวัดเขาตะเคราประดิษฐานอยู่ในวิหารบนเขา ตามความเชื่อว่าพระพุทธรูปองค์นี้ช่วยรักษาโรคภัยไข้เจ็บได้

ต่อมาชาวเพชรบุรีเรียกหลวงพ่อวัดเขาตะเคราว่า *หลวงพ่อทอง* เนื่องด้วยทองคำเปลวที่ชาวบ้านปิดบูชาจนหนา

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 12.590 E99˚ 56 094

ตำนานหลวงพ่อวัดเขาตะเครา

หลวงพ่อวัดเขาตะเครา มีตำนานเกี่ยวกับท่านสองตำนานคือ ตำนานแรก ท่านเป็นพี่น้องกับพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์อีก ๒ องค์ คือ หลวงพ่อพุทธโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา และหลวงพ่อวัดบ้านแหลม จังหวัดสมุทรสงคราม (หรือวัดเพชรสมุทรวรวิหาร) ส่วนอีกตำนานหนึ่งเชื่อว่าท่านเป็นพี่น้องกับพระพุทธรูปอีก ๒ องค์คือ หลวงพ่อวัดบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ และหลวงพ่อวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม ไม่สามารถยืนยันได้ว่าท่านเป็นพี่น้องกับพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์องค์ใดแน่ หากเอาตามตำนานหรือประวัติของวัดบ้านแหลม หรือวัดเพชรสมุทร กับของวัดเขาตะเครา จังหวัดเพชรบุรีแล้วใกล้เคียงกัน และพื้นที่จังหวัดก็อยู่ติดต่อกันด้วย

วัดเขาบันไดอิฐ

วัดเขาบันไดอิฐ ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง-เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ยอดเขาบันไดอิฐจัดว่าเป็นยอดเขาสูงที่สุดภายในเขตเมือง-เพชรบุรี บนเขายังมีถ้ำอยู่หลายถ้ำ ที่น่าสนใจคือ *ถ้ำพระอาทิตย์* และ *ถ้ำพระจันทร์* ซึ่งอยู่ลึกเข้าไปกว่าคูหาอื่นๆ ถ้ำทั้งสองตั้งชื่อตามลักษณะโพรงที่อยู่เหนือถ้ำ ซึ่งมีช่องแสงผ่านเล็กใหญ่ต่างกัน

สิ่งสำคัญที่ควรชมในวัดเขาบันไดอิฐนี้ คือ หน้าบันของโบสถ์ซึ่งมีลายปูนปั้นงดงามเป็นลายกระหนกเปลว พลิ้วโอบล้อมรูปครุฑที่อยู่ตรงกลาง เป็นลักษณะลายปูนปั้นศิลปะอยุธยาตอนปลาย

อดีตวัดนี้เป็นที่เลื่องลือในเรื่องวิปัสสนา-กรรมฐาน ทำสมาธิ แม้กระทั่งสมเด็จ-พระเจ้าเสือยังทรงฝากตัวเป็นศิษย์และเคยเสด็จพระราชดำเนินมา ณ ถ้ำในวัดแห่งนี้ อันเป็นที่มาของชื่อถ้ำว่า *ถ้ำพระเจ้าเสือ* พระองค์ทรงโปรดฯ ถวายพระพุทธรูปปาง-ห้ามสมุทรเป็นพุทธบูชาสำหรับที่นี่ด้วย เมื่อเดินลึกเข้าไปจะพบ *ถ้ำพระพุทธไสยาสน์* ซึ่งประดิษฐานพระนอนองค์ใหญ่ ในถ้ำยังมีโบราณวัตถุอีกชิ้นหนึ่งคือ *ประทุนเรือ* ที่สมเด็จพระเจ้าเสือโปรดเกล้าฯ ให้สร้างถวายพระอาจารย์แสง

นอกจากเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์แล้ว วัดแห่งนี้ยังมีพระอริยสงฆ์ซึ่งเชี่ยวชาญทางด้านคาถาอาคมที่มีชื่อเสียง คือ *หลวงพ่อแดง* ท่านเป็นพระสงฆ์ที่มีญาณสมาธิแก่กล้าและเคร่งครัดต่อพระวินัย มีตำนานเล่าว่าเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ เกิดโรคระบาดในสัตว์ วัวควายล้มตาย หลวงพ่อแดงจึงปลุกเสกผ้ายันต์แจกจ่ายชาวบ้านให้นำไปผูกไว้ที่หน้าคอกสัตว์ ทำให้ผ้ายันต์ของท่านกลายเป็นเครื่องรางของขลังที่โด่งดัง

สมเด็จพระเจ้าเสือ

เป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เสด็จพระราชสมภพเมื่อ พ.ศ. ๒๒๐๖ สมเด็จ-พระนารายณ์มหาราช โปรดฯ ให้พระเพทราชาเลี้ยงดูเป็นบุตรบุญธรรม ได้เข้ารับราชการในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็น หลวงสรศักดิ์ ในสมัยสมเด็จพระเพทราชา ได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาเป็น *กรมพระราชวังบวรสถานมงคล* เสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อ พ.ศ. ๒๒๔๖ ขณะพระชนมายุ ๔๐ พรรษา ทรงพระนาม *สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘* หรือ *สมเด็จพระสุริเยนทราธิบดี* ทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๒๙ แห่งกรุงศรีอยุธยา และเป็นพระองค์ที่ ๒ แห่งราชวงศ์บ้านพลูหลวง พระองค์รักการต่อสู้ มีความดุดันและห้าวหาญ จึงได้รับการขนานพระนามว่า พระเจ้าเสือ พระองค์เสด็จสวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๒๒๕๑ ครองราชย์ได้ ๕ ปี

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 06.060 E99° 55.374

วัดท่าไชยศิริ

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 04.006 E99° 56.431

วัดท่าไชยศิริ ตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี

วัดท่าไชยศิริเป็นวัดขนาดเล็ก ที่มีมาแต่ครั้งสมัยอยุธยา เดิมชื่อ *วัดใต้* และเปลี่ยนเป็น *วัดไชย* เมื่อครั้งที่ไทยรบกับข้าศึก เมื่อต่อสู้ข้าศึกไม่ได้ ต้องหนีร่นมาจนถึงวัดแห่งนี้ ระหว่างที่หลบซ่อนอยู่ได้ใช้น้ำที่หน้าวัด ซึ่งเป็นน้ำใสสะอาด ดื่มกินและประพรมตามร่างกาย ในที่สุดก็กลับมีชัยต่อข้าศึก จึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น *วัดไชย* คำว่า ศิริ นั้นมาเติมเข้าในช่วงหลัง

วัดท่าไชยศิริมีสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ พระประธานในโบสถ์ เป็นพระพุทธรูปยืน ปางประทานอภัยทรงเครื่องศิลปะอยุธยาที่สำคัญมากองค์หนึ่ง

พระพุทธรูปยืน ปางห้ามญาติ วัดท่าไชยศิริ

เป็นพระพุทธรูปปางประทานอภัยทรงเครื่องสำริด สวมมงกุฎ ครองจีวรห่มคลุม ไม่มีสังฆาฏิ พระพักตร์แป้น พระโอษฐ์สวย มีซุ้มเรือนแก้วอยู่ด้านหลัง ขนาดสูง ๒ เมตร ๗๕ เซนติเมตร

วัดเทพปราสาทศิลาแลง (วัดกำแพงแลง)

ศิลาแลง หรือแลง (Laterite)

เป็นวัสดุธรรมชาติที่เกิดขึ้นบริเวณมรสุมเขตร้อน มนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์รู้จักนำศิลาแลงมาบดผสมกับยางไม้ใช้เป็นสีในการวาดภาพตามถ้ำเพิงผาและหน้าผา

นอกจากนั้น คนในภูมิภาคนี้ได้นำศิลาแลงมาใช้ในการก่อสร้างวัดและปราสาทหิน ดังที่พบในประเทศไทย กัมพูชา และลาว มีอายุย้อนหลังไปตั้งแต่ ๗๐๐-๑,๐๐๐ ปีที่ผ่านมา หรือระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๗-๑๘

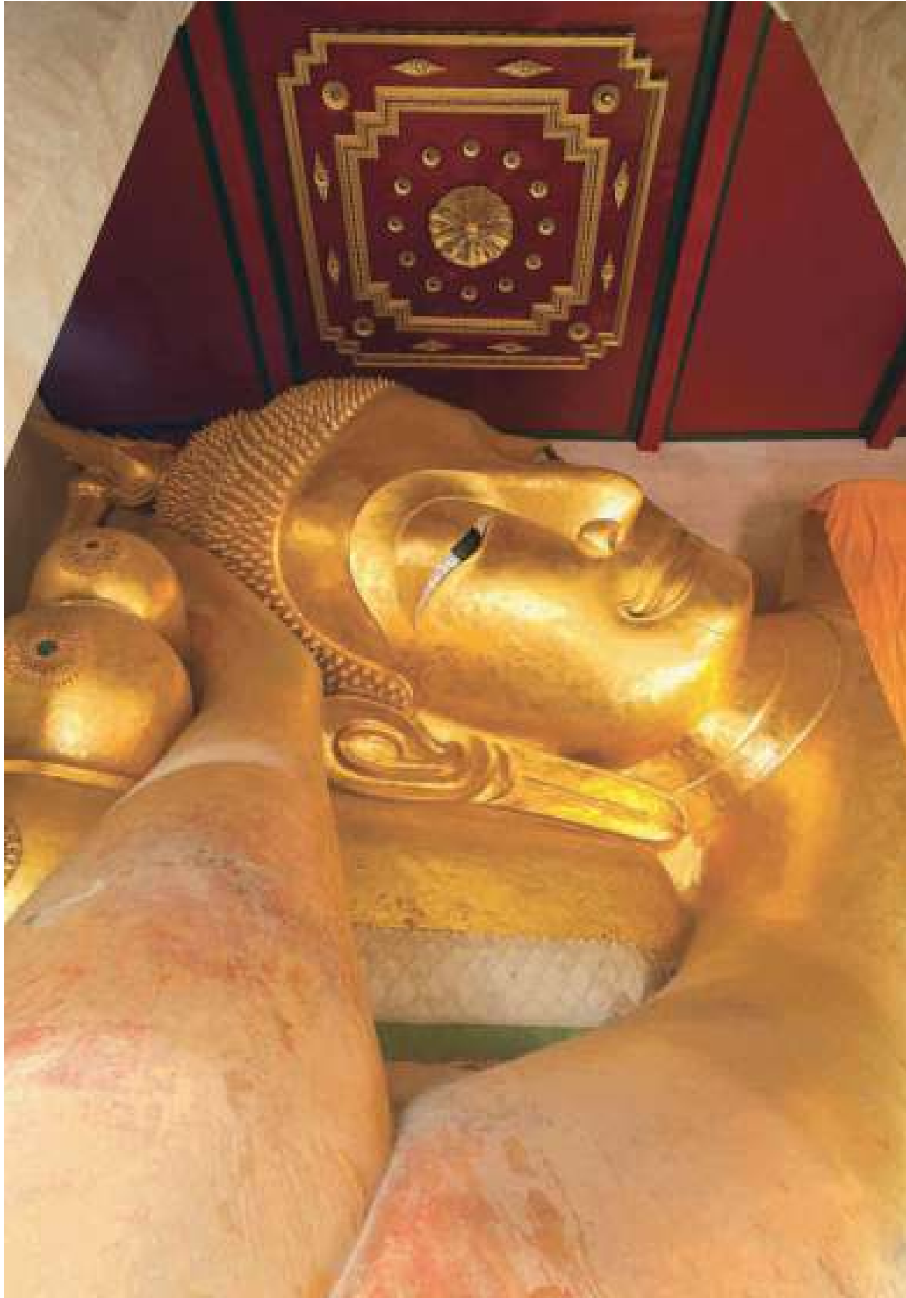
วัดเทพปราสาทศิลาแลง หรือวัดกำแพงแลง ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อยู่ห่างแม่น้ำเพชรบุรีมาทางตะวันออก ๑ กิโลเมตร ภายในวัดมีปราสาทก่อด้วยศิลาแลงและมีกำแพงศิลาแลงล้อมรอบ เดิมเป็นวัดร้าง ต่อมามีชาวจีนเข้ามาอาศัยอยู่โดยเช่าที่ดินจากกรมการศาสนาเพื่อใช้ทำสวน เมื่อตั้งเป็นวัดมีพระสงฆ์จำพรรษา ผู้ที่อาศัยอยู่จึงอพยพออกไป พระภิกษุจึงได้ทำหน้าที่ดูแลรักษาโบราณสถาน กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนปราสาทหินและวัดกำแพงแลงเป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ ต่อมา พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้ตั้งเป็นสำนักปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน และเปลี่ยนชื่อเป็น *วัดเทพปราสาทศิลาแลง*

ปราสาทวัดกำแพงแลงสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ระหว่าง พ.ศ. ๑๗๒๔-๑๗๗๓ รูปแบบสถาปัตยกรรมของปราสาทเป็นศิลปะแบบบายนสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ สร้างด้วยศิลาแลง ผังกำแพงเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ภายในกำแพงเป็นที่ตั้งของปราสาท ๔ องค์ ปราสาท ๓ องค์ ทางด้านหน้าวางตัวเรียงกันในแนวเหนือ-ใต้ ส่วนปราสาทอีกหนึ่งองค์ ตั้งอยู่ด้านหลังของปราสาทประธานด้านทิศตะวันออก ภายในกำแพงศิลาแลงยังพบสระน้ำอยู่ชิดขอบกำแพงทางทิศตะวันออกด้วย พบประติมากรรมรูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรสี่กร พระพุทธรูปนาคปรก เศียรนางปรัชญาปารมิตา พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร หรือพระโลเกศวรเปล่งรัศมี และหัวสะพานรูปครุฑยุดนาค ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าปราสาทหินวัดกำแพงแลงเป็นศาสนสถานที่สร้างขึ้นภายใต้คติความเชื่อพระพุทธศาสนานิกายวัชรยาน ตามพระราชนิยมของพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 06.201 E99° 57.216

วัดพุทธไสยาสน์

วัดพุทธไสยาสน์ หรือชาวบ้านเรียกว่า *วัดพระนอน* อยู่บริเวณเชิงเขามหาสวรรค์ หรือเขาวังทางด้านทิศใต้ ตำบลคลอง-กระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เป็นวัดเก่าสร้างมาแต่สมัยกรุง-ศรีอยุธยา ส่วนสถาปัตยกรรมและงานศิลปะสมัยอยุธยาที่วัดแห่งนี้คือ *วิหารขนาดใหญ่*

ภายในวิหารประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ ก่อด้วยอิฐฉาบปูนและลงรักปิดทอง พระพักตร์รูปไข่งาม พระโอษฐ์อิ่มรูปกระจับ และพระนาสิกโด่งเป็นสัน มีพุทธลักษณะสมส่วนทั้งองค์ นับเป็นหนึ่งในสี่ของพระนอนขนาดใหญ่ที่มีอยู่ในประเทศขณะนี้

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีการบูรณปฏิสังขรณ์และค้นพบอุโมงค์ภายในองค์พระ ยาว ๓๐ เมตร สูง ๒.๕๐ เมตร พบโบราณวัตถุและพระพุทธรูปจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นพระพุทธรูปทำด้วยสำริด ศิลปะอยุธยาตอนปลาย บางส่วนเป็นศิลปะอู่ทองและทวารวดี

ด้านหน้าวิหารพระพุทธไสยาสน์มีวิหารขนาดเล็ก ประดิษฐานพระพุทธรูปสมัยอู่ทอง เป็นที่เคารพสักการะของชาวเพชรบุรีและศาสนิกชนทั่วไป

นอกจากนี้ ด้านหน้ายังมีวิหารเก่าแก่ภายในประดิษฐานพระธาตุและผนังทั้ง ๓ ด้าน มีภาพเขียนสีเก่าแก่สวยงามมาก

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 06.227 E99˚ 56.258

วัดพลับพลาชัย

วัดพลับพลาชัย ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เคยเป็นที่ประชุมกองทัพฝึกอาวุธของทหารและที่ประทับของพระมหากษัตริย์ริมแม่น้ำเพชรบุรี จึงได้ตั้งชื่อว่า *วัดพลับพลาชัย* สร้างขึ้นสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ดังปรากฏหลักฐานจากพระพุทธรูปสำคัญซึ่งประดิษฐานเป็นพระประธานภายในโบสถ์ เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัยแบบสุโขทัยปิดทองคำเปลวประทับบนฐานปัทมามาศ ประดับด้วยกระจกสี พระพุทธรูปทรงนี้มักนิยมสร้างกันมากในสมัยอยุธยาตอนปลาย

นอกจากนี้ ยังมีประตูพระอุโบสถทำด้วยไม้แกะสลักลวดลายสวยงาม ฝีมือสกุลช่าง

วัดพลับพลาชัยในนิราศเมืองเพชรบุรี

นิราศเมืองเพชรบุรีแต่งโดยสุนทรภู่ได้บรรยายถึงวัดพลับพลาชัยไว้ในนิราศเมืองเพชรบุรีตอนหนึ่งว่า

ถึงอารามนามที่กุฎีทอง
ดูเรืองรองรุ่งโรจน์โบสถ์วิหาร
ริมอารามข้ามน้ำทำตะพาน
นมัสการเดินมาในวารี
ถึงคุ้งเคี้ยวเลี้ยวลดซื่อคดอ้อย
ตะวันคล้อยคล้ำฟ้าในราศี
ค่อยคล่องแคล่วแจวรีบถึงพริบพรี
ประทับที่หน้าท่าพลับพลาชัย
ด้วยวัดนี้ที่สำหรับประทับร้อน
นรินทรท้าวพระยามาอาศัย
ขอเดชะอานุภาพช่วยปราบภัย
ให้มีชัยเหมือนเช่นนามอารามเมือง
ดูเรือแพแซ่ซ้องทั้งสองฟาก
บ้างขายหมากขายพลูหนวกหูเหือง
นอนค้างคืนตื่นเช้าเห็นชาวเมือง
ดูนองเนืองนาวาบ้างมาไปฯ

ชาวเพชร สมัยรัชกาลที่ ๖-๗ ปัจจุบันศาลาท่าน้ำวัดพลับพลาชัยมีอนุสรณ์สุนทรภู่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ

วัดพลับพลาชัยยังมีความน่าสนใจในเรื่องของหนังใหญ่ แต่เดิมวัดแห่งนี้เคยมีชื่อเสียงมาก โดยเฉพาะผลงานของพระอาจารย์ฤทธิ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในตัวเมืองเพชร ทำให้หนังใหญ่เสียหายมาก บางส่วนจึงถูกนำไปเก็บรักษาที่วัดคงคาราม จังหวัดเพชรบุรี

จวบจนในสมัยพระครูสุนทรวชิรคุณเป็นเจ้าอาวาส ได้มีการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์หนังใหญ่ โดยทำการเก็บรวบรวมและจัดแสดงหนังใหญ่ พร้อมทั้งบอกเล่าเรื่องราวและบทบาทความสำคัญของหนังแต่ละตัวด้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 06.238 E99° 56.502

วัดมหาธาตุวรวิหาร

วัดมหาธาตุวรวิหารอยู่ริมแม่น้ำเพชร ตำบลกระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี สร้างตั้งแต่สมัยทวารวดี ราวพุทธศตวรรษ ๑๒-๑๕ เป็นวัดโบราณคู่เมืองเพชรบุรี เดิมชื่อ *วัดหน้าพระธาตุ* เนื่องจากสร้างอยู่หน้าพระปรางค์ที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ และเปลี่ยนเป็น *วัดมหาธาตุ* ตามคติโบราณถือว่าวัดมหาธาตุเป็นวัดที่สร้างอยู่ใจกลางเมือง กลางย่านชุมชน เมืองที่มีวัดมหาธาตุเป็นเมืองใหญ่มีความสำคัญกว่าเมืองอื่นด้วย จึงได้เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ได้รับการสถาปนาเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๙ ในสมัยรัชกาลที่ ๖

ภายในวัดมีศาสนสถานที่สำคัญ เช่น วิหารหลวงสมัยอยุธยาตอนปลาย รัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ วิหารน้อยสมัยอยุธยา พระปรางค์ห้ายอด พระอุโบสถ เจดีย์ใหญ่ ศาลาการเปรียญ ฯลฯ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิหารหลวง ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปทรงเครื่องราชาภรณ์แบบอยุธยา ปางมารวิชัย พระหัตถ์ซ้ายถือตาลปัตร (พระศรีอาริยเมตไตรย์) ศิลปะอยุธยา มีภาพจิตรกรรมฝาผนังเล่าเรื่องพุทธชาดกและเทพชุมนุม หน้าบันประดับลวดลายปูนปั้นรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ ศิลปะอยุธยาตอนปลาย บริเวณระเบียงคดล้อมรอบพระปรางค์ ผังทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นจำนวน ๑๙๓ องค์ ศิลปะอยุธยาตอนปลาย สกุลช่างเมืองเพชรบุรี

พระปรางค์ห้ายอด ปรางค์องค์กลางสูง ๕๕ เมตร และมีปรางค์องค์เล็กล้อมรอบ ๔ ทิศ สันนิษฐานว่าน่าจะสร้างตามคติพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ลักษณะของปรางค์สร้างด้วยแลง มีมุขยื่นออกมาทั้ง ๔ ด้าน และมีช่องคูหาทั้ง ๔ มุม ปรางค์องค์กลางเป็นปรางค์องค์ใหญ่ ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ โปรดเกล้าฯ พระราชทาน เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ พระบรมสารีริกธาตุนี้มี ๓ องค์ ห่อด้วยแผ่นทอง บรรจุอยู่ในกรัณฑ์ และกรัณฑ์นั้นมี ๔ ชั้น ชั้นในสุดเป็นไม้จันทน์ ถัดออกมาเป็นทองนาก และเงิน ซึ่งรวมไว้ในผอบทองลงยาแล้วประดิษฐานในสถูปกะไหล่ทองอีกทีหนึ่ง ส่วนองค์ระฆังของสถูปนี้ทำเป็นผลึกแก้วใส จึงสามารถมองเห็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุอยู่ภายในได้

อารยธรรมทวารวดี

ทวารวดีเป็นคำภาษาสันสกฤต เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๗ โดยนายแซมมวล บีล (Samuel Beal) ได้แปลงมาจากคำว่า โถ-โล-โป-ติ (T'o-lo-po-ti) ที่มีอ้างอยู่ในบันทึกของภิกษุจีนเฮี้ยนจัง (Hiuan-tsang) ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๒ กล่าวว่า *โถโลโปติ* เป็นชื่อของอาณาจักรหนึ่งตั้งอยู่ระหว่างอาณาจักรศรีเกษตร (พม่า) และอาณาจักรอีสานปุระ (กัมพูชา) สรุปว่าอาณาจักรนี้เดิมตั้งอยู่ในดินแดนประเทศไทยปัจจุบัน ดังนั้นบรรดาเมืองโบราณ รวมทั้งโบราณวัตถุโบราณสถานและงานศิลปกรรมต่างๆ ที่พบมากมาย โดยเฉพาะบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาคือ ดินแดนแห่งอาณาจักรทวารวดี และศิลปะแบบทวารวดี โดยใช้เหตุผลของตำแหน่ง ที่ตั้งอาณาจักรตามบันทึกจีนกับอายุของบันทึกและอายุของงานศิลปกรรมที่ตรงกัน อาณาจักรทวารวดีจึงกลายเป็นอาณาจักรแรกในดินแดนไทย กำหนดอายุตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒ ลงมาถึงพุทธศตวรรษที่ ๑๖

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 06.204 E99° 56.506

วัดใหญ่สุวรรณารามวรวิหาร

วัดใหญ่สุวรรณารามวรวิหาร หรือชาวบ้านนิยมเรียกว่า *วัดใหญ่* ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี สร้างขึ้นในสมัยอยุธยา และเคยบูรณะครั้งใหญ่เพียงหนเดียวในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ดังนั้นศิลปกรรมภายในวัดแห่งนี้จึงเป็นของเก่าที่ยังคงรักษาฝีมือช่างดั้งเดิมไว้ได้เป็นส่วนมาก

ภายในวัดมีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย อาทิ พระอุโบสถ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนศิลปะอยุธยา มีภาพจิตรกรรมสมัยอยุธยาที่ยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์และไม่เคยซ่อมแซมมาก่อน พระประธานในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะอยุธยา ศาลาการเปรียญ เดิมเป็นตำหนักของสมเด็จพระเจ้าเสือทรงมีพระราชศรัทธาโปรดเกล้าฯ ให้รื้อจากกรุงศรีอยุธยาเพื่อถวายแด่สมเด็จสังฆราชแตงโม สร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง เป็นศาลาหลังยาวเสาแปดเหลี่ยม เสาแต่ละต้นเขียนลายรดน้ำไม่ซ้ำลายกันสักคู่

ศาสนสถานสำคัญอีกแห่งคือ หอไตรกลางน้ำ ตั้งอยู่ในสระนอกกำแพงพระอุโบสถ ซึ่งมีเสาเพียงสามเสารองรับน้ำหนัก ใช้เป็นที่เก็บพระไตรปิฎก เพื่อป้องกันมิให้มด ปลวก แมลงมาแทะกัดกินใบลานที่จารพระไตรปิฎกลงไว้

พระสังฆราชแตงโม

วัดแห่งนี้อดีตเคยเป็นวัดจำพรรษาของเจ้าแตงโม พระอริยสงฆ์สำคัญรูปหนึ่งในสมัยอยุธยาตอนปลาย ตำนานเล่าว่า เดิมท่านชื่อ *ทอง* เป็นเด็กกำพร้าอยู่กับพี่สาว แต่หนีออกจากบ้านไปเป็นเด็กวัด วันหนึ่งลงเล่นน้ำมองเห็นเปลือกแตงโมลอยน้ำมา ด้วยความหิวจึงเก็บไปเคี้ยวกิน เพื่อนเลยพากันเรียกว่า *แตงโม* ภายหลังการบวชเรียนและได้เดินทางไปศึกษาพระปริยัติธรรมในกรุงศรีอยุธยาจนแตกฉานเป็นที่เคารพศรัทธาของชาวกรุงศรีอยุธยา ดำรงตำแหน่งเป็นสังฆราช และได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้เป็นพระอาจารย์สอนพระราชโอรสพระราชนัดดา สมณศักดิ์สูงสุดนั้น ท่านได้รับพระมหากรุณาธิคุณสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช สกลสังฆปริณายก ต่อมาได้กลับเมืองเพชรบุรีมาจำพรรษาที่วัดใหญ่สุวรรณาราม ชาวบ้านเลยเรียกท่านว่า สมเด็จเจ้าแตงโม

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 06.306 E99° 57.111

ศูนย์วัฒนธรรมไททรงดำ หรือลาวโซ่ง

ศูนย์วัฒนธรรมไททรงดำ หรือลาวโซ่ง ตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชาวไททรงดำ อันเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน ตลอดจนเป็นการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมไททรงดำ และเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับไททรงดำสำหรับผู้ที่สนใจทั่วไป มีวัตถุที่จัดแสดงภายในศูนย์วัฒนธรรมไททรงดำที่หลากหลาย เช่น เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องเซ่นผีขวัญใช้สำหรับยามหลังเจ็บไข้ หรือได้ดีมีความสุข (ปานขวัญ) เครื่องใช้ในพิธีขึ้นเฮือนใหม่ (ขึ้นบ้านใหม่) เครื่องใช้ในการทำมาหากิน เป็นต้น

นอกจากนี้ ศูนย์วัฒนธรรมไททรงดำหรือลาวโซ่ง ยังมีสินค้าที่ระลึกจัดจำหน่ายอีกด้วย เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า และเครื่องประดับ เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 13.409 E99˚ 49.412

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เดิมใช้ชื่อ *สถานีทดลองพืชสวนเพชรบุรี* เพื่อวิจัยและพัฒนาสับปะรด ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและเพื่อเพิ่มบทบาทและภารกิจในด้านงานวิจัยพืชสวน สถานที่แห่งนี้ถือเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวทางการเกษตรที่โดดเด่นด้วยแปลงไม้ผลหลากชนิดปลอดสารพิษ โดยเฉพาะสับปะรด พืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ ซึ่งปลูกไว้เป็นจำนวนมากเพื่อการวิจัยและทดลอง

สิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่

สวนสุขภาพ เป็นสวนที่ตกแต่งอย่างสวยงามประดับไปด้วยไม้ดอกนานาชนิดให้เพลิดเพลินแก่การเดินชม

จุดชมวิว จุดชมวิวที่สวยที่สุดอยู่บนยอดเขาปัณเกรณ ตลอดทางเดินขึ้นจะแวดล้อมด้วยป่าโปร่ง รวมถึงไม้ดอกและไม้ประดับยืนต้นที่ปลูกไว้ บนยอดเขาเป็นแหล่งหากินของนกนานาชนิด และจุดนี้ถือว่าเป็นจุดชมทิวทัศน์ที่มองเห็นบรรยากาศภายในศูนย์ฯ ได้รอบทิศ

สวนสมุนไพร ภายในแวดล้อมด้วยสมุนไพรพื้นบ้านและสมุนไพรหายาก ที่มีป้ายชื่อและสรรพคุณทางยาติดไว้ในแต่ละจุดให้เรียนรู้ อาทิ หนุมานประสานกาย ฟ้าทะลายโจร หญ้าหนวดแมว กระชายดำ รางจืด

สวนพรรณไม้หอม ตกแต่งด้วยพรรณไม้หอมอย่าง ปีบ ลั่นทม มหาหงส์ กระดังงา และราชาวดี

แปลงวิจัยพืชผล พืชผลที่วิจัยในศูนย์ฯ จะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ สับปะรด มะม่วง มะกอก มะเฟือง มะพร้าวน้ำหอม ที่ปลูกหมุนเวียนตลอดฤดูกาล สามารถเดินชมหรือขี่จักรยานรอบแปลงวิจัยโดยมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความรู้ความเข้าใจด้านการปลูกพืช

สับปะรด

ชื่ออื่น : สับปะรด (กลาง) ขนุนทอง ยานัด ย่านนัด (ใต้) บ่อนัด มะขะนัด มะนัด (เหนือ) บักนัด (อีสาน) มาเนื่อ (เขมร)

ชื่อสามัญ : Pineapple

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Annanas comosus* (L.) Merr.

เป็นไม้ล้มลุก สูง ๙๐-๑๐๐ ซม. มีลำต้นอยู่ใต้ดิน ใบเดี่ยวเรียงสลับซ้อนกันถี่มากรอบต้นกว้าง ๖.๕ เซนติเมตร และสูงได้ถึง ๑ เมตร ไม่มีก้านใบ ดอกช่อออกจากกลางต้น มีดอกย่อยจำนวนมาก ผลเป็นผลรวมรูปทรงกระบอก มีใบเป็นกระจุกที่ปลายผล

แปลงรวบรวมพันธุ์สับปะรด พบกับสายพันธุ์สับปะรดนานาชนิดไม่ต่ำกว่า ๕๐สายพันธุ์ เช่น ตราดสีทอง เพชรบุรี ๑ ภูเก็ต นางแล ปัตตาเวีย ฮานาบราซิล และไวท์จีเวลล์ เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 38.195 E99˚ 51.636

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง ตำบลเขาใหญ่และตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นศูนย์สาธิตและทดลองการเกษตรเพื่อศึกษาการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่แห้งแล้ง โดยเริ่มเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียงพระราชวังไกลกังวล ทรงพบว่า ชาวสวนผักชะอำมีความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพ จึงพระราชทานเงินยืมจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท แต่ความขัดสนในการประกอบอาชีพทำให้บุคคลเหล่านั้นไม่สามารถถวายคืนได้ จึงทรงมีพระราชดำริให้จัดหาพื้นที่เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเหล่านั้น และดำเนินการจนสามารถพัฒนาอาชีพของตนได้อย่างยั่งยืน เป็นสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยมีธุรกิจด้านสินเชื่อรวมกันซื้อ รวมกันขาย ธุรกิจการบริการน้ำ-รถไถ จวบจนมาถึงวันนี้สมาชิกของสหกรณ์ต่างมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สิ่งที่น่าสนใจภายในศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง เช่น ศูนย์เรียนรู้โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้สนใจได้ศึกษา และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรรมต่อไป ประกอบด้วยนิทรรศการภายในอาคารซึ่งจำลองศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั่วประเทศ ทั้ง ๖ แห่ง มาไว้ในที่เดียว ภาพถ่ายในอดีต การจำลองแบบบ้านหลังแรกของเกษตรกรที่อพยพเข้ามาอยู่ที่หุบกะพง และยังสามารถเยี่ยมชมแปลงสาธิตและซื้อสินค้าของชาวบ้านหุบกะพง เช่น การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ผลิตภัณฑ์จากป่านศรนารายณ์ และการเลี้ยงโคนม เป็นต้น

ป่านศรนารายณ์
ชื่อสามัญ : Century Plant
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Agave angustifolia Haw*

ป่านศรนารายณ์มีแหล่งกำเนิดจากประเทศเม็กซิโก ประเทศไทยนำมาปลูกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่สถานีทดลองพืชไร่โนนสูง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ป่านศรนารายณ์เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว ใบมีเส้นใยนำไปใช้ประโยชน์ได้ เส้นใยมีลักษณะแข็งเหมาะสมสำหรับใช้ในการทำอุตสาหกรรม และการทำเชือก โดยเฉพาะเชือกที่ใช้ในทะเล

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 46.270 E99˚ 432.7

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าห้วยทราย

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าห้วยทราย ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ ๐.๔๘ ตารางกิโลเมตร (๓๐๐ ไร่) เป็นศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่สืบเนื่องจากกระแสพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ พระราชทานเมื่อเสด็จฯ ทอดพระเนตรโครงการฯ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๖ ว่าเดิมพื้นที่แห่งนี้เคยมีความอุดมสมบูรณ์มาก มีน้ำตกและลำธารไหลหล่อเลี้ยงพื้นที่ตลอดปี แต่ปัจจุบันพื้นที่ได้เสื่อมโทรมลง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย โดยเน้นการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าไม้ให้กลับอุดมสมบูรณ์ และทรงมีพระราชดำริเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๓ ให้เร่งขยายพันธุ์สัตว์ป่า โดยเฉพาะเนื้อทราย ซึ่งเป็นสัตว์พื้นเพดั้งเดิมให้สามารถนำไปปล่อยกลับคืนสู่ธรรมชาติ

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าห้วยทราย ยังเป็นสถานที่ศึกษาดูงานของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ข้าราชการและประชาชนทั่วไป ด้วยประกอบกับมีสภาพป่าไม้และสัตว์ป่าอาศัยควบคู่กัน จึงนับเป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชน นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเดินทางไปท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสัตว์ป่าอีกแห่งหนึ่ง

พิกัดภูมิศาสตร์ N12° 40.048 E99° 54.524

เนื้อทราย

ชื่ออื่น : ตามะแน กวางแขม กวางทราย

ชื่อสามัญ : Hog Deer

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hyelaphus porcinus*

เนื้อทราย เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประเภทกวางชนิดหนึ่ง ขนาดลำตัวค่อนข้างเล็ก เมื่อโตเต็มวัยสูง ๖๕-๗๒ เซนติเมตร น้ำหนัก ๑๐๐ กิโลกรัม สีขนจะเปลี่ยนไปตามฤดูกาล ในฤดูร้อนลำตัวจะมีสีน้ำตาล ส่วนในฤดูหนาวสีจะออกเทา แต่ใต้คางและใต้ลำคอจะมีสีขาวโดยตลอด เนื้อทรายบางตัวจะเห็นมีจุดจางๆ บนลำตัว กวางชนิดนี้จะมีเขาเฉพาะตัวผู้เท่านั้น ลักษณะของเขาคล้ายกับเขาของกวางป่า และจะผลัดเขาในช่วงเดือนเมษายน มักพบเนื้อทรายหากินเป็นฝูงตามป่าโปร่ง หรือป่าทุ่งหญ้า ที่ราบลุ่มริมฝั่งน้ำ ปกติจะออกหากินในตอนเย็นถึงเช้าตรู่ อาหารคือหญ้า ใบไม้ และผลไม้เช่นเดียวกับกวางชนิดอื่นๆ เนื้อทรายเป็นสัตว์ที่ระแวงภัยตื่นกลัวตลอดเวลา ในฤดูผสมพันธุ์ ตัวผู้มักต่อสู้กันอย่างดุร้าย และจะเริ่มผสมพันธุ์ได้เมื่อมีอายุ ๒ ปี ระยะตั้งท้องนาน ๘ เดือน และตกลูกครั้งละ ๑ ตัว ลูกจะติดตามแม่จนกว่าจะโตพอหากินและหลบภัยเองได้

เนื้อทรายอาศัยอยู่ตามป่าทั่วไปในทวีปเอเชีย เช่น อินเดีย เนปาล พม่า ศรีลังกา ลาว กัมพูชา เวียดนาม ในประเทศไทยพบมากทางภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ไม่พบทางภาคใต้

สวนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

สวนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อยู่ในความรับผิดชอบของมูลนิธิชัยพัฒนา อดีตพื้นที่ดังกล่าวเคยมีความแห้งแล้งจากการถูกบุกรุกทำลายก่อนได้รับการพัฒนาฟื้นฟูให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์ ด้วยการจัดหาแหล่งน้ำควบคู่กับการเพาะปลูกพืช และนำผลการทดลองที่ประสบผลสำเร็จนำไปขยายผลสู่เกษตรกรเป็นแนวทางสู่เกษตรยั่งยืน โดยยึดแนวพระราชดำริเป็นหลักในการดำเนินงานจัดทำรูปแบบต่างๆ เน้นความเรียบง่าย เพื่อเป็นทางเลือกนำไปปฏิบัติพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ในท้องถิ่น มุ่งเน้นในเรื่องการเกษตรยั่งยืน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ภายในเนื้อที่ ๐.๕๔ ตารางกิโลเมตร (๓๔๐ ไร่) มีกิจกรรมหลายอย่างให้ผู้เข้ามาเยือนสามารถศึกษาหาความรู้เรื่องเกษตรผสมผสานทฤษฎีใหม่ การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ วนเกษตร การใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในระบบการปลูกพืช ทั้งยังมีสวนพฤกษศาสตร์ที่มีพรรณไม้หอม ไม้ในวรรณคดี การใช้สมุนไพรเพื่อสุขภาพ นอกจากนี้ ยังมีพิพิธภัณฑ์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้หอม สมุนไพร และให้บริการนวดแผนไทย

สวนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ครั้งที่ ๔ ประจำปี ๒๕๔๕ รางวัลยอดเยี่ยม ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๑ รางวัลดีเด่น ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ ๘ ประจำปี ๒๕๕๓ รางวัลดีเด่น ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 43.307 E99˚ 53.355

เส้นทางดูนก-ดูผีเสื้อ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

เส้นทางดูนก-ดูผีเสื้อ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานจัดเป็นแหล่งดูนกและผีเสื้อที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีรายงานการพบนกกว่า ๔๐๐ ชนิด และผีเสื้อกว่า ๒๕๐ ชนิด สถานที่ดังกล่าวจะอยู่บริเวณอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กจ. ๔ (บ้านกร่าง) หรือบ้านกร่างแคมป์

จุดดูนกที่ได้รับความนิยมนั้นจะอยู่ตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติสายวังวน-พะเนินทุ่ง ช่วงบริเวณ กม.ที่ ๑๕ โดยจะพบนกพญาปากกว้าง นกบั้งรอก นกหัวขวาน นกแก๊ก อีกจุดหนึ่งคือช่วงบริเวณ กม.ที่ ๒๖-๒๙ จะพบนกเสือแมลงหัวขาว นกกะลิงเขียดหางหนาม พบเห็นได้ที่เขาพะเนินทุ่ง อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

จุดดูผีเสื้อที่น่าสนใจอยู่บนเส้นทางสายวังวน-พะเนินทุ่งเช่นกัน โดยเริ่มตั้งแต่ กม.ที่ ๑๐ เป็นต้นไป โดยสามารถพบผีเสื้อได้ตลอดสองข้างทางตามแอ่งน้ำ พุ่มไม้ กองมูลสัตว์ รวมทั้งดินโป่ง เช่น ผีเสื้อหนอนจำปีจุดแยก ผีเสื้อสีตาลจุดตาห้า ผีเสื้อช่างร่อน ผีเสื้อเหลืองหนามธรรมดา ผีเสื้อตาลหนามใหญ่ รวมถึงผีเสื้อหายากอย่างผีเสื้อหางติ่งสะพายเขียว

ดูที่ เขาพะเนินทุ่ง/อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

หมู่บ้านบางขุนไทร

หมู่บ้านบางขุนไทร ตำบลขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งหอยแครงที่ใหญ่และสมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย จุดเด่นของหมู่บ้านแห่งนี้ คือ *วิธีการหาหอยแครง* ที่เพียงใช้ไม้กระดานถีบไปตามเลน ขับเคลื่อนโดยใช้แรงจากขาข้างใดข้างหนึ่ง ถีบลงไปในโคลนเลนให้กระดานเลื่อนไปข้างหน้า และใช้มือเปล่าเก็บหอยที่ได้ขนาด การเก็บหอยวิธีนี้ถือเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เพราะสามารถคัดแยกขนาดของหอยได้โดยไม่ต้องทำลายหอยขนาดเล็กเหมือนการใช้เครื่องคราดหอย ที่ใช้เวลาเร็วกว่าการเก็บด้วยมือ แต่กลับส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติอย่างรุนแรง ซึ่งเคยเกิดขึ้นกับหาดโคลนแห่งนี้มาแล้ว

จากวิกฤตที่เกิดจากใช้เครื่องคราดหอยทำให้ชาวบางขุนไทรต้องหันมาร่วมมือร่วมใจกันก่อตั้ง กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน จนได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียวประเภทชุมชนในปี ๒๕๔๔ และรางวัลสิปปนนท์เกตุทัต ๕ ปีแห่งความยั่งยืน

กิจกรรมที่น่าสนใจในพื้นที่หมู่บ้านบางขุนไทร นักท่องเที่ยวสามารถนั่งเรือชมการเก็บหอย หรือจะลองลงไปเก็บเองก็สามารถทำได้ นอกจากนี้ หากสนใจในระบบนิเวศก็สามารถเข้าไปศึกษาได้ที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๖ เพชรบุรีได้

รางวัลลูกโลกสีเขียว

รางวัลลูกโลกสีเขียวเป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ปตท. ซึ่งถือกำเนิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา ด้วยความร่วมมือของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ โดยมีเป้าหมายสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผลงานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่ทำด้วยแรงกายแรงใจและความมุ่งมั่น เป็นความดีที่สมควรได้รับการยกย่องและเผยแพร่เป็นแบบอย่างต่อไป

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 10.627 E100˚ 00.616

หาดเจ้าสำราญ

ดูที่ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13° 00.384 E100° 03.942

หาดเจ้าสำราญ ตำบลหาดเจ้าสำราญ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมมาเนิ่นนาน มีประวัติเล่ากันว่าสมัยอยุธยาสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พร้อมด้วยสมเด็จพระเอกาทศรถ เคยเสด็จมาประทับพักแรม ณ หาดแห่งนี้เป็นเวลาหลายวันด้วยทรงพอพระราชหฤทัยในความงดงามของภูมิประเทศ ชาวบ้านในละแวกนี้จึงให้ชื่อว่า *หาดเจ้าสำราญ*

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างค่ายหลวงขึ้นเรียกว่า *ค่ายหลวงบางทะลุ* ตามชื่อของตำบลอันเป็นสถานที่ตั้งบริเวณชายฝั่งของหาดเจ้าสำราญ

และโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามใหม่ว่า *พระตำหนักหาดเจ้าสำราญ* ด้วยนามบางทะลุไม่เป็นมงคล ตำบลบางทะลุจึงเปลี่ยนเป็นตำบลหาดเจ้าสำราญตามชื่อของชายหาดด้วยเช่นกัน ต่อมาพระตำหนักหลังนี้ได้รื้อไปสร้างใหม่คือ *พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน* ในปัจจุบัน

หาดชะอำ

หาดชะอำ ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่มาของชื่อนั้นสันนิษฐานว่ากร่อนมาจากคำว่า *ชะอาน* ตามประวัติเล่ากันว่า เมื่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงเป็นแม่ทัพเสด็จไปปราบเมืองทวายและตะนาวศรี (ปัจจุบันอยู่ในสหภาพพม่า) ยามเสด็จกลับได้ยกทัพมาทางด่านสิงขร (อยู่ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์) และได้ประทับที่ชะอำซึ่งมีหนองน้ำจืดกว้างใหญ่ จึงโปรดฯ ให้ไพร่พลแวะพักดื่มน้ำ อาบน้ำ และชะล้างอานม้า ราษฎรจึงพากันเรียกบริเวณนั้นว่า *หนองชะล้างอานม้า* และต่อมาเป็น *ชะอำ* ในที่สุด

ชายหาดชะอำเริ่มเป็นที่รู้จักของชาวไทยนับตั้งแต่มีเส้นทางรถไฟราว พ.ศ. ๒๔๕๙ แต่ไม่ได้รับการพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองมากนักจวบจน พ.ศ. ๒๔๖๔ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์และพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชบริพารในสมัยนั้นได้ออกสำรวจพื้นที่ชายทะเลที่ชะอำและทรงมาจับจองที่ดินชายทะเล ตั้งแต่นั้นมาชะอำจึงเริ่มเป็นที่รู้จักและได้รับการพัฒนาให้เจริญขึ้นตามลำดับ ปัจจุบันชะอำเป็นเมืองตากอากาศที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศ

พิกัดภูมิศาสตร์ N12° 48.438 E99° 59.293

หาดปึกเตียน

หาดปึกเตียน ตำบลปึกเตียน อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เดิมเรียกกันว่า *หาดตะกาด* ซึ่งหมายถึง พื้นที่ที่น้ำทะเลขึ้นถึงและเป็นโคลน จึงมีสภาพดินเค็มไม่มีต้นไม้ขึ้นมีผู้คนตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่น้อย ประกอบกับสภาพแห้งแล้ง โล่งเตียนนี่เองจึงเป็นที่มาของชื่อ *บ้านปึกเตียน*

ส่วนชื่อของชายหาดจึงถูกเรียกรวมไปด้วย หมู่บ้านปึกเตียนเดิมขึ้นอยู่กับตำบลหนองจอก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับประกาศตั้งเป็นตำบลปึกเตียน

หาดปึกเตียนเป็นชายหาดที่กว้างไม่มากนัก แต่นักท่องเที่ยวสามารถลงเล่นน้ำได้ สิ่งที่น่าสนใจบริเวณชายหาดแห่งนี้ นอกเหนือจากกิจกรรมเล่นน้ำ นอนพักผ่อนบนเตียงผ้าใบริมหาดแล้ว ยังมีรูปปั้นตัวละครในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ประกอบด้วย นางผีเสื้อสมุทร พระอภัยมณี สินสมุทร ฤๅษี และนางเงือก ตั้งอยู่กลางน้ำหน้าหาดให้ดูสมจริง นอกจากนี้ บนหาดยังมีที่พัก ร้านค้า ร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ให้บริการด้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 56.774 E100˚ 02.037

หาดแหลมหลวง

หาดแหลมหลวง ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นแนวชายหาดที่มีความพิเศษเฉพาะตัว กล่าวคือ เป็นสันดอนทรายที่งอกยื่นออกไปในทะเลเกือบ ๒ กิโลเมตร โดยมีลักษณะเป็นจะงอยที่มีด้านหนึ่งโค้งเข้าหาแผ่นดิน สันดอนทรายแหลมหลวงนี้จึงเป็นแนวแบ่งเขตระหว่างหาดโคลนเลนกับหาดทราย

ที่เป็นเช่นนี้ก็สืบเนื่องมาจากทางตอนบนของพื้นที่มีแม่น้ำอยู่หลายสาย ประกอบด้วย แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง และแม่น้ำเพชรบุรี เมื่อไหลลงสู่อ่าวไทยได้พัดพาตะกอนดินลงมาทับถมกลายเป็นทะเลโคลนไปจนถึงสันดอนของแหลมหลวง จึงปรากฏหาดทรายต่อเนื่องถัดลงไปทางตอนใต้ ด้วยเหตุนี้เอง แหลมหลวงจึงได้รับการกล่าวขวัญกันว่า *เป็นทรายเม็ดแรกของอ่าวไทย*

หาดแหลมหลวงเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่จะพบระบบนิเวศวิทยา ๒ ประเภทในที่เดียวกัน คือ ระบบนิเวศป่าชายเลน (ด้านทิศเหนือ) และระบบนิเวศป่าชายหาด (ด้านทิศใต้) อีกทั้งยังมีแนวชายหาดที่สวยงาม สามารถชมพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกได้ในที่เดียวกัน

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 02.259 E100˚ 05.343

แหลมผักเบี้ย

แหลมผักเบี้ย ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นแหลมเล็กๆ ที่ยื่นออกไปในทะเล ระยะทาง ๒ กิโลเมตร อดีตมีผักเบี้ยขึ้นอยู่จำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า *แหลมผักเบี้ย* บริเวณดังกล่าวยังได้รับการเรียกขานกันว่า เป็นทรายเม็ดแรกของทะเลอ่าวไทยเนื่องจากเป็นจุดแรกที่มีลักษณะเป็นหาดทรายริมฝั่งทะเลของอ่าวไทยนับไล่ลงไปตั้งแต่กรุงเทพฯ ผ่านสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ล้วนแล้วแต่เป็นทะเลโคลนทั้งหมด และด้วยลักษณะภูมิประเทศดังที่กล่าวมา ทำให้บริเวณแหลมผักเบี้ยเหมาะแก่การดูนกชายทะเลซึ่งมีมากมายหลายชนิด

แหล่งดูนกที่สำคัญในบริเวณแหลมผักเบี้ยที่น่าสนใจคือ ในพื้นที่โครงการวิจัยตามแนวพระราชดำริแหลมผักเบี้ย ตามแนวขอบบ่อบำบัดน้ำเสีย จะพบนกยางหลายชนิด นกกาน้ำ และนกกระสานวล ส่วนบริเวณป่าชายเลน จะพบนกกระจ้อยป่าโกงกางและนกโกงกางหัวโต ส่วนบริเวณนาเกลือรอบๆ โครงการฯ พบนกชายเลน เช่น นกรัฟ นกทะเลขาแดงลายจุด นกทะเลขาเขียว นกสติ้นท์นิ้วยาว นกสติ้นท์เล็ก นกปากซ่อม-หางพัด และนกกรีดน้ำ เป็นต้น

อีกแห่งคือบริเวณปลายแหลมผักเบี้ย เป็นแหล่งรวมของนกนางนวลขนาดใหญ่ เช่น นกนางนวลหัวดำใหญ่ นกนางนวลหลัง-ดำพันธุ์รัสเซีย นกนางนวลหางดำ นกนาง-นวลแกลบ นกนางนวลแกลบหงอนใหญ่ หงอนเล็ก นกนางนวลแกลบธรรมดา นกยางจีน และนกชายเลนหลายชนิด รวมทั้งเป็นแหล่งทำรังวางไข่ของนกหัวโตมลายูด้วย

บริเวณแหลมผักเบี้ยยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่อีกหลายแห่ง เช่น โครงการวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี หาดแหลมหลวง นาเกลือ วัดสมุทรโคดม และกิจกรรมนั่งเรือชมทิวทัศน์ไปตามลำคลองอีแอด

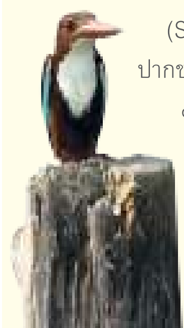
นกในประเทศไทย

ปัจจุบันในประเทศไทยพบนก ๑,๐๑๒ ชนิด จัดเป็นนกประจำถิ่น นกอพยพย้ายถิ่น นกที่มีสถานภาพเป็นนกประจำถิ่นและนกอพยพ สามารถจำแนกประเภทของนกตามการพบเห็นตามฤดูกาล (Seasonal Status) ได้ดังนี้

๑. *นกประจำถิ่น* (Resident) คือ นกชนิดที่ปรากฏพบเห็นอาศัยหากินผสมพันธุ์วางไข่ และเลี้ยงลูกอยู่ในเมืองไทยตลอดทั้งปี

๒. *นกอพยพย้ายถิ่นในฤดูหนาว* (Non-breeding visitor หรือ Winter visitor) คือ นกที่อพยพช่วงนอกฤดูผสมพันธุ์ ในประเทศไทยพบในช่วงฤดูหนาว เช่น นกพงหญ้า นกนางแอ่น และกลุ่มนกเป็นน้ำ เป็นต้น

๓. *นกอพยพย้ายถิ่นผ่าน* (Winter visitor Passage Migrant) คือ นกที่อพยพจากซีกโลกตอนบน ได้แก่ ประเทศรัสเซีย จีน เกาหลี ญี่ปุ่น ผ่านประเทศไทยไปยังซีกโลกตอนใต้ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย และย้ายถิ่นกลับขึ้นไปในเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม (Spring Passage) บางชนิดอาจพักอาศัยอยู่ในเมืองไทยช่วงฤดูหนาว เช่น นกปากซ่อม นกทะเลขาแดง และนกสติ๊นท์ เป็นต้น

๔. *นกอพยพย้ายถิ่นเข้ามาสร้างรัง* (Breeding Visitor) คือ นกที่อพยพมาเพื่อผสมพันธุ์สร้างรังวางไข่ในประเทศไทย บางชนิดเข้ามาในฤดูฝน บางชนิดเข้ามาในฤดูแล้ง บางชนิดเข้ามาในช่วงปลายปี หรือต้นปีราวเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน เช่น นกปากห่าง และนกนางแอ่นทุ่ง เป็นต้น

๕. *นกย้ายถิ่นในฤดูหนาวพบเห็นน้อยครั้ง* (Vagrant) เป็นชนิดที่เข้ามาในฤดูหนาว เช่น นกตีนเหลือง เป็นต้น

ดูที่ โครงการวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แหลมผักเบี้ย/ หาดแหลมหลวง

พิกัดภูมิศาสตร์ N12° 40.048 E99° 54.524

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี หรือเขาวัง ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมือง-เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งที่เป็นสัญลักษณ์อันโดดเด่นของจังหวัดเพชรบุรี

พระนครคีรีตั้งอยู่บนยอดเขา ๓ ยอดติดต่อกัน เดิมชาวบ้านเรียกภูเขาแห่งนี้ว่า *เขาสมน* (เขาสะ-หมน) ในหมายรับสั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงเรียกภูเขาลูกนี้ว่า *เขามหา-สมณ* (เขา-มะ-หา-สะ-มะ-ณะ) ต่อมา พ.ศ. ๒๔๐๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราช-ทานนามใหม่ว่า *เขามหาสวรรค์*

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระนครคีรีเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๒ ในการก่อสร้างพระนครคีรีนั้นได้ดำเนินการสร้างพระราชวังบนยอดเขาทั้ง ๓ ยอด กล่าวคือ ยอดเขาทางด้านทิศตะวันออกก่อสร้างพระเจดีย์ศิลา พระวิหาร พระปรางค์ หอระฆัง และศาลา ยอดเขากลางก่อสร้างพระเจดีย์องค์ใหม่ครอบองค์เดิมที่ชำรุดแล้ว ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ส่วนยอดเขาทางทิศตะวันตกก่อสร้างพระราชวังสำหรับเป็นที่ประทับ ประกอบด้วยหมู่พระที่นั่งและอาคารต่างๆ พระราชทานนามไว้คล้องจองกัน พระนครคีรีเป็นโบราณสถานที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และขึ้นทะเบียนเป็นโบราณ-สถานเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๘

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๔ กรมศิลปากรเห็นว่าพระนครคีรีเป็นแหล่งประวัติศาสตร์และสามารถปรับปรุงให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ได้ จึงได้มีการปรับปรุงพระนครคีรีให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ จนกระทั่งแล้วเสร็จสมบูรณ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ อันตรงกับปีมหามงคลรัชมังคลาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี อยู่บนยอดเขาทั้ง ๓ ลูก ได้แก่

ยอดเขาทางทิศตะวันออก แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของยอดเขาพระนครคีรีทางด้านทิศตะวันออก ได้แก่ *วัดพระแก้วน้อย* ประกอบไปด้วย พระอุโบสถ พระสุทธเสลเจดีย์ ศาลา หอระฆัง และพระปรางค์แดง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี เป็นพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุที่เกี่ยวเนื่องกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของพระนครคีรี

มีการจัดแสดงโบราณวัตถุและศิลปวัตถุในพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ และพระที่นั่งปราโมทย์มไหศวรรย์ การจัดแสดงเครื่องราชูปโภคและเครื่องตกแต่งพระที่นั่งตามรูปแบบเดิมดังที่เคยจัดในสมัยที่พระมหากษัตริย์ทรงใช้พระนครคีรีเป็นที่ประทับ รวมทั้งใช้เป็นที่รับรองพระบรมวงศ์ศานุวงศ์และพระราชอาคันตุกะจากต่างประเทศ

ยอดเขากลาง ยอดเขากลางมีพระธาตุจอมเพชรเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ พระธาตุจอมเพชรองค์นี้เป็นพระเจดีย์ที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สร้างครอบพระเจดีย์องค์เดิมที่เคยมีอยู่บนยอดเขา และทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ พร้อมทั้งพระราชทานนามว่า *พระธาตุจอมเพชร*

ยอดเขาทางทิศตะวันตก ยอดเขาทางทิศตะวันตก เป็นส่วนพระราชวังซึ่งเป็นที่ประทับ ประกอบด้วยพระที่นั่งและกลุ่มอาคารต่าง ๆ ได้แก่ พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ พระที่นั่งปราโมทย์มไหศวรรย์ พระที่นั่งเวชยันต์วิเชียรปราสาท พระที่นั่งราชธรรมสภา หอชัชวาลเวียงชัย เป็นอาคารรูปกลมคล้ายกระโจมไฟ ตั้งอยู่หน้าพระที่นั่งราชธรรมสภา พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเพื่อทรงส่องกล้องทอดพระเนตรดาวตามตำราดาราศาสตร์

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 06.400 E99˚ 56.215

อุทยานศาสนาพระโพธิสัตว์กวนอิม

การบูร

ชื่อสามัญ : Camphor Tree

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cinnamomum camphora* (L.) J.S. Presl

ลักษณะเป็นไม้ต้นขนาดกลาง สูง ๑๐-๑๕ เมตร อาจสูงได้ถึง ๓๐ เมตร ลำต้นและกิ่งมีผิวมันเกลี้ยง ทุกส่วนมีกลิ่นหอม (camphor) ใบเดี่ยว รูปไข่ ใบหนายาว ๕-๑๕ เซนติเมตร ดอกแบบช่อแยกแขนงออกตามง่ามใบ ดอกเล็ก สีเหลืองอ่อน กลีบรวม ๖ กลีบ โคนติดกันเป็นหลอดสั้นๆ ผลค่อนข้างกลม สีเขียวเข้ม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๗-๑.๒ เซนติเมตร เปลี่ยนเป็นสีดำเมื่อแก่ ๑ ผลมี ๑ เมล็ด

ประโยชน์ของการบูรเมื่อนำส่วนต่างๆ ของการบูรมากลั่นจะได้น้ำมันหอมระเหยง่าย ประกอบด้วยสารต่างๆ เช่น camphor safrol cineole pinene, camphene phellandrene และ limonene สำหรับ camphor จะเป็นผลึกแยกออกมาเรียกว่า การบูร ใช้เป็นยาระงับเชื้ออย่างอ่อน ยากระตุ้นหัวใจ ขับลม ขับเสมหะ ขับปัสสาวะ แก้ปวด และทำยาทาถูนวดแก้ปวดตามข้อ เป็นต้น

อุทยานศาสนาพระโพธิสัตว์กวนอิม ตำบลพุสวรรค์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ ๐.๒๙ ตารางกิโลเมตร (๑๘๐ ไร่)

ภายในแบ่งออกเป็นแดนพระพุทธศาสนานิกายมหายานลัทธิเต๋า แดนพุทธเกษตร มีพระพุทธรูป รูปปั้นเทพเจ้าต่างๆ ในศาสนาพราหมณ์ฮินดู พระโพธิสัตว์กวนอิม หรือพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ที่น่าสนใจคือ *พระโพธิสัตว์กวนอิมปางพันเนตรพันกร* แกะสลักจากไม้การบูรหอมจากประเทศจีน องค์สูงใหญ่ที่สุดในโลก

รูปพระโพธิสัตว์กวนอิมปางพันเนตรพันกร สูง ๖ เมตร ๙๔ เซนติเมตร น้ำหนัก ๑๔ ตัน แกะสลักโดยนายซิงดิงซี มีพระพักตร์ ๔ ด้าน ๑,๐๐๐ พระกร พระหัตถ์บนสุดทรงถือสุริยันจันทรา มีความหมายแทนปัญญา พระหัตถ์ระหว่างกลางพระวรกายทรงพนมกร หมายถึงผู้รู้ มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตน และพระหัตถ์ต่างๆ ยังแทนความหมายถึงสิ่งดีงามอีกมากมาย

พิกัดภูมิศาสตร์ N13˚ 01.038 E99˚ 44.013

อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร

อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร อยู่ในค่ายพระรามหก ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ก่อเกิดจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และมูลนิธิพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ได้ร่วมกันจัดตั้งเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๔ รอบ หรือ ๔๘ พรรษา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับพระราชทานนามว่า *อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร* (The Sirindhorn International Environmental Park) และพระราชทานพระราชานุญาตให้อัญเชิญอักษรพระนามาภิไธย *สธ* ประดับเป็นตราสัญลักษณ์ของอุทยาน

อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร จึงเป็นสถานที่รวบรวมความรู้ตามรอยพระยุคลบาทในการฟื้นฟูพัฒนาสิ่งแวดล้อม ป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าเบญจพรรณ และที่อยู่อาศัยของสัตว์นานาชนิดให้กลับมาอยู่ในสภาพสมบูรณ์ดังเดิม ตลอดจนการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมระดับสากล

อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร อยู่ในบริเวณเดียวกันกับพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน จึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกัน นอกจากนี้ ภายในค่ายการอนุรักษ์พลังงานยังมีสถานที่พักแรมสำหรับการเข้าค่ายพักแรมทั้งเป็นหมู่คณะและบุคคลทั่วไปที่สนใจการอนุรักษ์พลังงานพร้อมด้วยกิจกรรมห้องเรียนธรรมชาติ เช่น ป่าชายเลน ป่าชายหาดและป่าบก การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง หอดูนก การสาธิตการสูบน้ำโดยใช้พลังงานลมและพลังงานจากแสงอาทิตย์ เป็นต้น

พิกัดภูมิศาสตร์ N12° 42.142 E99° 57.309

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีพื้นที่ครอบคลุมท้องที่อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเนื้อที่ ๒,๙๑๔.๗๐ ตารางกิโลเมตร (๑,๘๒๑,๖๘๗.๘๔ ไร่) เป็นอุทยานแห่งชาติที่มีพื้นที่มากที่สุดในประเทศ

การประกาศเขตอุทยานฯ นั้นเริ่มต้นเมื่อคราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จแปรพระราชฐานที่พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเสด็จฯ มายังเขื่อนแก่งกระจาน รับสั่งให้อธิบดีกรมป่าไม้เข้าเฝ้าและได้มีกระแสพระราชดำรัสว่า "เรื่องป่าต้นน้ำ ลำธารของแม่น้ำเพชรบุรี ขอให้เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาอย่าให้มีการลักลอบตัดไม้ ถางป่า ทำไร่ในป่าต้นน้ำของแม่น้ำเพชรบุรี เพราะจะทำให้เกิดความแห้งแล้ง แม้จะได้มีการให้สัมปทานป่าแปลงนี้ไปบ้างแล้ว ก็ขอให้เจ้าหน้าที่ตรวจดูแลการทำไม้ อย่าให้เป็นการทำลายป่าเกิดขึ้น" จากพระราชดำรัสดังกล่าวประกอบกับนโยบายของรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้รักษาป่าไว้เป็นเขตอุทยานแห่งชาติ โดยประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๘ ตอนที่ ๙๒ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔ นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ ๒๘ ของประเทศไทย

ภูมิประเทศ มีทั้งส่วนที่เป็นพื้นดินและผืนน้ำที่เป็นอ่างเก็บน้ำ เนื้อที่ ๔๕ ตารางกิโลเมตร ส่วนพื้นที่ป่าเหนืออ่างเก็บน้ำแก่งกระจานประกอบด้วยทิวเขาตะนาวศรี ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยและสหภาพพม่า ยอดสูงสุด ได้แก่ เขางะงันนิกยวกตอง สูง ๑,๕๑๓ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นทิวเขาหินแกรนิต บางแห่งเป็นเขาหินปูน ปกคลุมด้วยป่าดิบชื้นเป็นส่วนใหญ่ เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรี ลำห้วยสำคัญของแม่น้ำเพชรบุรีที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ได้แก่ ห้วยแม่ประโดน ห้วยบางกลอย ห้วยแม่เสลียง ห้วยหินเพิง ห้วยสาริกา ห้วยผาก ห้วยไผ่ และห้วยสามเขา ลำห้วยที่สำคัญของแม่น้ำปราณบุรีในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ได้แก่ ห้วยคมกฤช ห้วยโสก ห้วยป่าแดง และห้วยป่าเลา

ภูมิอากาศ โดยทั่วไปเป็นป่าดิบชื้น ทำให้มีความชื้นสูง ส่วนใหญ่จะมีฝนตกชุก จึงมีอากาศเย็นสบายตลอดปี ปริมาณน้ำฝนตลอดปีเฉลี่ย ๙๘๖-๑,๑๔๐ มิลลิเมตร ช่วงฤดูฝนทางอุทยานฯ จะปิดสถานที่ท่องเที่ยวบางจุด โดยเฉพาะบริเวณบ้านกร่างและเขาพะเนินทุ่ง ระหว่างวันที่ ๑ สิงหาคมถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคมของทุกปี

พืชพันธุ์ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๙๖ ของพื้นที่ ประกอบด้วยความหลากหลายของสังคมป่า ๕ ประเภท ได้แก่

ป่าดงดิบชื้น (Moist Evergreen Forest) พบกระจายตามหุบเขาหรือร่องห้วยทางด้านทิศตะวันตก เช่น หว้าเลือดควาย สะท้อนรอก มะม่วงป่า ลิ้นจี่ป่า และมังคุดป่า เป็นต้น

ป่าดงดิบแล้ง (Dry Evergreen Forest) เป็นสังคมพืชที่ครอบคลุมพื้นที่มากที่สุดด้านตะวันตกเฉียงเหนือของพื้นที่ พันธุ์ไม้เด่นที่พบ เช่น สมพง ก้านเหลือง ปออีเก้ง ยมหอม ยมป่า และตาเสือไทร เป็นต้น

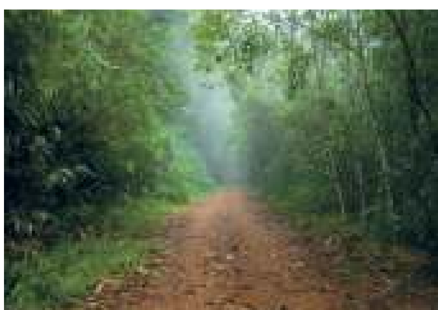
ป่าดงดิบเขา (Hill Evergreen Forest) พบบริเวณตอนกลางของอุทยานแห่งชาติบริเวณรอบๆ เขาพะเนินทุ่ง และพื้นที่ภูเขาสูงตามแนวชายแดนไทยและสหภาพพม่า พบไม้เด่นในวงศ์ก่อหลายชนิด เช่น ก่อเดือย ก่อแอบหลวง และก่อพวง เป็นต้น

ป่าเบญจพรรณ (Mixed Deciduous Forest) กระจายอยู่ตอนกลางและตอนเหนือของอุทยานแห่งชาติ ทั้งที่เป็นที่ราบและที่ลาดชันปกคลุมไปด้วยไผ่หลากหลายชนิด

พันธุ์ที่สำคัญ คือ ไผ่ไร่ ไผ่บงดำ ไผ่ซางนวล และไผ่รวก ชนิดของพันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ ขี้อ้าย มะค่าโมง ตะแบก ประดู่ป่า และ มะกอกป่า เป็นต้น

ป่าเต็งรัง (Dry Dipterocarp Forest) พบอยู่ทางตอนเหนือของอุทยานแห่งชาติและกระจายเป็นหย่อมเล็กๆ ตามยอดเขา พันธุ์ไม้เด่น เช่น ไม้วงศ์ยางที่ผลัดใบ เช่น เต็ง และพะยอม พบขึ้นปะปนอยู่กับแดง ประดู่ป่า รักใหญ่ สมอไทย และกระโดงแดง เป็นต้น

สัตว์ป่า เนื่องจากอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานอยู่ในทิวเขาตะนาวศรีเชื่อมต่อกับทิวเขาภูเก็ตทางตอนภาคใต้และทิวเขาถนนธงชัยทางตอนเหนือ อีกทั้งเชื่อมต่อกับป่าในสหภาพพม่า ส่งผลให้สายพันธุ์สัตว์ป่ามีความหลากหลาย จากการสำรวจพบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมไม่น้อยกว่า ๔๗ ชนิด ในจำนวนนี้เป็นสัตว์ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อยู่ ๖ ชนิด ได้แก่ ช้างป่า เสือโคร่ง วัวแดง ชะนีมือขาว สมเสร็จ และหมาใน สัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ๘ ชนิด ได้แก่ กวางป่า กระทิง นากเล็กเล็บสั้น หมีควาย หมีขอ ลิงเสน ลิงกัง และนากใหญ่ขนเรียบ และมีนกมากกว่า ๕๐๕ ชนิด ในจำนวนนี้อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์จำนวน ๘ ชนิด ได้แก่ นกเงือกกรามช้างปากเรียบ นกกะลิงเขียดหางหนาม นกกระเต็นน้อยแถบอกดำ นกแว่นสีน้ำตาล นกยางจีน นกลุมพูแดง และนกอินทรีปีกลาย

สิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่

กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ จะมีอยู่ ๒ จุดคือ หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กจ.๑๙ (พะเนินทุ่ง) และหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กจ.๔ (บ้านกร่าง)

การดูนก จุดเด่นที่น่าสนใจอยู่ตามเส้นทางสายวังวน-พะเนินทุ่ง บริเวณ กม.ที่ ๑๕ กม.ที่ ๒๖-๒๙ และเรื่อยไปตามเส้นทางอีกหลายจุด

การดูผีเสื้อ จุดที่น่าสนใจอยู่บนเส้นทางสายวังวน-พะเนินทุ่ง โดยเริ่มตั้งแต่ กม.ที่ ๑๐ เป็นต้นไป

เที่ยวชมน้ำตก มีให้เลือกอยู่หลายแห่ง โดยกระจายตัวอยู่ทั่วไปในพื้นที่ เช่น น้ำตกกระดังลา น้ำตกชลนาฏ น้ำตกทอทิพย์ น้ำตกธารทิพย์ น้ำตกปราณบุรี น้ำตกป่าละอู น้ำตกแม่สะเลียงหรือน้ำตกเสลียง น้ำตกห้วยป่าเลา น้ำตกหัวป่าเงา น้ำตกหินลาด

ถ้ำต่างๆ เช่น ถ้ำค้างคาว ถ้ำวิมาน ถ้ำหัวช้าง ถ้ำเหล่านี้นอกจากมีความสวยงามของหินงอกหินย้อยแล้ว ยังพบหลักฐานและร่องรอยของมนุษย์โบราณ

สองล้อท่องธรรมชาติ เส้นทางที่มีผู้นิยมปั่นจักรยานนั้นมีอยู่สองกลุ่มคือ กลุ่มที่ปั่นจักรยานเพื่อออกกำลังกาย ก็มักจะเน้นบริเวณสันเขื่อน และรอบๆ ที่ทำการอุทยานฯ ส่วนกลุ่มสัมผัสธรรมชาติ มักจะปั่นไปตามถนนบริเวณบ้านกร่าง

นั่งเรือชมธรรมชาติอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน ชมความงามของผืนป่า วิถีชีวิตของชุมชนชาวกะหร่าง ตลอดจนความงดงามของทัศนียภาพของภูเขาที่โอบล้อมผืนน้ำ

จุดชมวิวทิวทัศน์ จุดชมทะเลหมอก กม. ๓๖ ที่สามารถชมได้เกือบตลอดปี

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ ๖ ประจำปี ๒๕๔๙ รางวัลยอดเยี่ยมประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๑ รางวัลยอดเยี่ยม ประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ ๘ ประจำปี ๒๕๕๓ รางวัลยอดเยี่ยม ประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

ดูที่ เขาพะเนินทุ่ง/ เขาปะการัง/ งานเทศกาลส่งตะวัน นอนนับดาว เฝ้าชมหมอก ออกดูนก/ น้ำตกทอทิพย์/ เส้นทางดูนก-ดูผีเสื้อ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

พิกัดภูมิศาสตร์ N12˚ 40.048 E99˚ 54.524

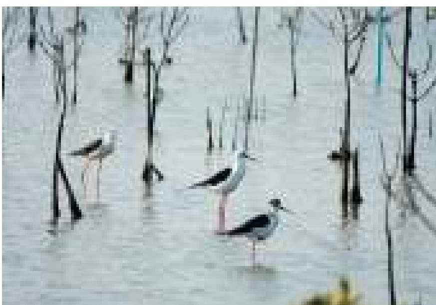
หาดเจ้าสำราญ

ดัชนีคำ

ดัชนีภาพ

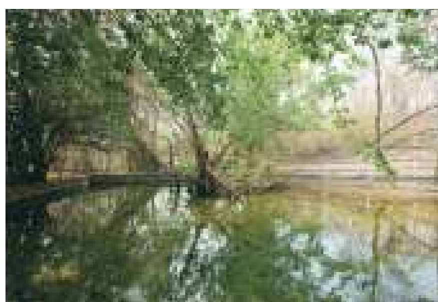

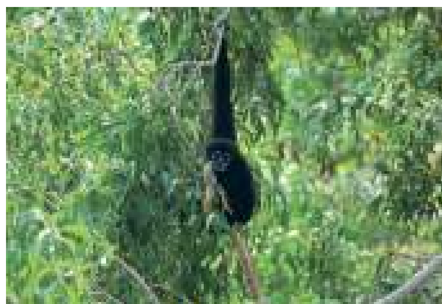

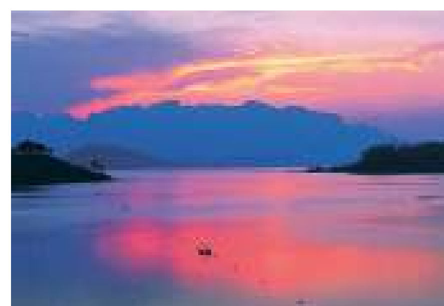

แหล่งภาพ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระปุก -เขาเตาหม้อ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
เขาปะการัง (ลานหนุมาน)	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
เขาพะเนินทุ่ง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
เขื่อนแก่งกระจาน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานเทศกาลกินหอย ดูนก ตกหมึก	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานเทศกาลส่งตะวัน นอนนับดาว เฝ้าชมหมอก ออกดูนก	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานประเพณีแข่งขันวัวเทียมเกวียน และการแข่งขันวัวลาน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานประเพณีไทยทรงดำ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานพระนครคีรี-ของดีเมืองเพชร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
งานฤดูหนาวพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ชะอำ เอทีวี ปาร์ค	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ถ้ำเขาเตาหม้อ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ถ้ำเขาย้อย (วัดถ้ำเขาย้อย)	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
น้ำตกทอทิพย์	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
น้ำพุร้อนหนองหญ้าปล้อง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
พระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
พระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ค่ายนเรศวร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
พระรามราชนิเวศน์ (พระราชวังบ้านปืน)	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
แม่น้ำเพชรบุรีและกิจกรรมล่องแก่ง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วนอุทยานเขานางพันธุรัต	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วนอุทยานชะอำ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดกุฏิ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดเขาตะเครา	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดเขาบันไดอิฐ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดท่าไชยศิริ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดเทพปราสาทศิลาแลง (วัดกำแพงแลง)	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดพุทธไสยาสน์	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดพลับพลาชัย	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดมหาธาตุวรวิหาร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
วัดใหญ่สุวรรณารามวรวิหาร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำ หรือลาวโซ่ง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าห้วยทราย	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
สวนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
เส้นทางดูนก-ดูผีเสื้อ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
หมู่บ้านบางขุนไทร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
หาดเจ้าสำราญ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
หาดชะอำ	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
หาดปึกเตียน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
หาดแหลมหลวง	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
แหลมผักเบี้ย	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
อุทยานศาสนาพระโพธิสัตว์กวนอิม	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร	บริษัทณัฏฐานที จำกัด
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	บริษัทณัฏฐานที จำกัด

ชุมชนบางขุนไทร

บรรณานุกรม

โครงสร้างทางธรณีของจังหวัดเพชรบุรี. กรุงเทพฯ : กรมทรัพยากรธรณี, ๒๕๓๕.

ชำนาญ อิ่มสะอาด. **"อาหารการกินของเมืองเพชร" สมุดเพชรบุรี.** ๓๒๘-๓๓๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๒๕.

ทรงชัย เจตะบุตร. **พระดีเมืองเพชร.** เพชรบุรี : แผนกศึกษาธิการจังหวัดเพชรบุรี, ๒๕๑๕.

โบราณคดี, กอง, ฝ่ายวิชาการ. รายงานการศึกษาและการสำรวจทางโบราณสมัยประวัติศาสตร์ในวัฒนธรรมทวารวดีจังหวัดเพชรบุรี. (เอกสารอัดสำเนา)

ศิลปกรรมเมืองเพชร. ภาควิชาศิลปะ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี, ๒๕๓๒.

ประวัติและพระเครื่อง หลวงพ่อวัดเขาตะเครา อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี : เพชรบุรีการพิมพ์, ๒๕๑๔

ผ่องศรี วนาสิน และ ทิวา ศุภจรรยา. **"เมืองโบราณบริเวณชายฝั่งทะเลเดิมของที่ราบภาคกลางประเทศไทย : การศึกษาตำแหน่งที่ตั้งและภูมิศาสตร์สัมพันธ์.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๒๓.

เพชรบุรี, จังหวัด. **สมุดเพชรบุรี** ๒๕๒๕. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๒๕. (จังหวัดเพชรบุรีจัดพิมพ์เผยแพร่เนื่องในโอกาสงานฉลองสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕.)

ศิลปากร, กรม. **คำให้การของชาวกรุงเก่า คำให้การขุนหลวงหาวัด และพระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐ อักษรนิติ.** พระนคร : สำนักพิมพ์คลังวิทยา, ๒๕๑๕.

ศิลปากร, กรม. **ประชุมพงศาวดาร เล่ม ๒๙.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๑.

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี, วิทยาลัยครูเพชรบุรี. **การอนุรักษ์สถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรมในจังหวัดเพชรบุรี.** เพชรบุรี : ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี, วิทยาลัยครูเพชรบุรี, ๒๕๓๓.

"สถูปเจดีย์สมัยทวารวดีที่บ้านนาบาง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี". **สยามรัฐ** ฉบับวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๔. หน้า ๑๓.

สมศักดิ์ รัตนกุล. **โบราณคดีเมืองคูบัว.** กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ๒๕๓๕.

เว็บไซต์

กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (www.dmr.go.th)

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (www.dmp.go.th)

กระทรวงวัฒนธรรม (www.m-culture.go.th)

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล (www.lc.mahidol.ac.th)

นกพญาปากกว้างหางยาว

โครงการจัดทำหนังสือ
ทรัพยากรการท่องเที่ยวไทย ชุดภาคกลางและภาคตะวันออก
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในโอกาสเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

คณะที่ปรึกษา

ประธานกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
นายกราชบัณฑิตยสถาน
นายวันชัย ศารทูลทัต
นายเสรี วังส์ไพจิตร
นายพิสิฐ เจริญวงศ์
นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์
คุณหญิงคณิตา เลขะกุล
นางสาววนิดา สถิตานนท์
นางสายสุนีย์ สิงหทัศน์
นางศศิอาภา สุคนธรัตน์

คณะกรรมการอำนวยการ

ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาระดับ ๑๑	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านตลาดในประเทศ	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านบริหาร	รองประธานกรรมการ
รองผู้ว่าการด้านนโยบายและแผน	รองประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาระดับ ๑๐	กรรมการ
อธิบดีกรมการท่องเที่ยว	กรรมการ
อธิบดีกรมศิลปากร	กรรมการ
อธิบดีกรมการศาสนา	กรรมการ
อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	กรรมการ
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	กรรมการ
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	กรรมการ
ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	กรรมการ
ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงาน

รองผู้ว่าการด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว	ประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคใต้	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคกลาง	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการภูมิภาคภาคตะวันออก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบ	กรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองวารสาร	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองข่าวสารการท่องเที่ยว	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองบริหารจัดซื้อจัดจ้าง	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองผลิตอุปกรณ์เผยแพร่	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่โฆษณาในประเทศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว	กรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการบริการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้จัดทำ

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคกลาง
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือ
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้
หัวหน้างานแหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นางเพ็ญประภา ธนากร
นายพรพล ปั่นเจริญ
นางสาวเกศมณี รัศมี
นางสาวปุณณดา ยังสว่าง

บริษัท วิเสจ จำกัด
พิสูจน์อักษรและบรรณาธิการ

ดำเนินการผลิต

ฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ
ISBN 978-974-679-258-5

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๑๑
Website : www.tourismthailand.org E-mail : info@tat.or.th

